7/6299

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

Sayı :B.02.0.002/ 4693
Konu :

23/06/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : a) TBMM Başk.nın, 27.05.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6299-11412/33800 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 06.06.2005 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-447-4/2599 sayılı yazısı.
c) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığının, 23.06.2005 tarih ve Gen.Sek.99-795 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Bülent BARATALI'nın, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği 7/6299 esas no'lu yazılı soru önergesi cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Ek: Soru Önergesi Cevabı (1 dosya)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa (Ek Konmadı)

Adres : Başbakanlık Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı (Sn.Mehmet Ali ŞAHİN) Bakanlıklar/ANKARA
Telefon : (0 312) 413 73 22
Faks : (0 312) 419 15 45 – (0 312) 425 14 35
Ayrıntılı Bilgi İçin Telefon : (0 312) 419 16 48 M. DURMUŞOĞLU Özel Kalem Müdür Yardımcısı
e-posta : buro.mehmetalisahin@basbakanlik.gov.tr

7/6299

T.C.
BAŞBAKANLIK
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU BAŞKANLIĞI

SAYI : Gen.Sek. 95-795
KONU :

ANKARA
23.06.2005

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Mehmet Ali ŞAHİN)

İLGİ: a) 31.01.2005 gün ve Öz.Kal.224.18-78 sayılı Türk Tarih Kurumu Başk.muhatap yazımız.
b) 31.01.2005 gün ve Öz.Kal.224.19-81 sayılı Başbakanlığa muhatap yazımız.
c) Türk Tarih Kurumunun 01.02.2005 gün ve Arş.Dok.Şb.460.2.133 sayılı yazısı.
ç) 03.02.2005 gün ve Gen.Sek.23-106 sayılı Türk Tarih Kurumu Başk.muhatap yazımız.
d) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinin 08.02.2005 gün ve B.01.0.PER.02.26-31-686 sayılı yazısı.
e) 08.02.2005 gün ve Öz.Kal.224-23 sayılı Türk Tarih Kurumu Başk. muhatap yazımız.
f) Türk Tarih Kurumu Başk. 08.02.2005 gün ve Arş.Dok.Şb.460-3-188 sayılı yazısı.
g) 07.06.2005 gün ve B.02.0.002/4177 sayılı yazınız ve ekleri.
h) 09.06.2005 gün ve Gen.Sek.95-741 sayılı Türk Tarih Kurumu Başk. muhatap yazımız.
ı) Türk Tarih Kurumu Başk. 14.06.2005 gün ve Arş.Dok.Şb.460.13-1006 sayılı yazısı ve eki.

İzmir Milletvekili Sayın Bülent BARATALI'nın yazılı soru önergesinde cevaplandırılmasını istediği, Atatürkümüzün bir süre evli kaldığı Latife Hanımın vefatından sonra mahkeme tarafından Türk Tarih Kurumuna teslim edilen mektuplar ve diğer evrakın bulunduğu mühürlü torbanın Türk Tarih Kurumu Başkanı Yusuf HALAÇOĞLU tarafından açılıp açılmadığı ve okunup okunmadığı konuları hakkındaki ilgi (g) yazınız ve ekleri, ilgi (h) de kayıtlı yazımızla bağlı kuruluşumuz Türk Tarih Kurumu Başkanlığına gönderilmiştir (EK: 1).

Türk Tarih Kurumu Başkanlığının ilgi (i) de yer alan cevabı (EK: 2), yazımız ekinde sunulmuştur.

Atatürk'ün merhum eşleri Latife Hanımın Atatürk ile evlilik dönemine ait haberlerin basında yayınlanması üzerine, Türk Tarih Kurumu Başkanlığına ilgi (a) da kayıtlı yazımızla, Latife Hanımın Atatürk'le evlilik dönemine ait hatıraların ve belgelerin 25 yıl süreyle Türk Tarih Kurumunda saklanması konusundaki mahkeme kararı, görev ve sorumluluklarımızı belirleyebilmemiz ve gereğini ifa edebilmemiz için incelenmek üzere Yüksek Kurum Başkanlığına gönderilmesi istenmiştir (EK: 3). İlgi (c) de kayıtlı yazıyla mahkeme kararları Yüksek Kurum Başkanlığına iletilmiştir (EK: 4).

7/6299

T.C.
BAŞBAKANLIK
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU BAŞKANLIĞI

SAYI : Gen.Sek.93
KONU :

ANKARA

23.06.05

İlgi (b) de kayıtlı yazımızla Latife Hanımın evrakının saklanmak üzere mahkemece tevdi edildiğinin bilindiğini, bu konunun ilk kez 6 Aralık 2004 tarihinde Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU'nun açıklamaları ile başladığı, 30 Ocak 2005 tarihine kadar haber ve makale türü yayınlarla geniş halk kitlelerine bilgi ulaştığı ifade edilerek, Yusuf HALAÇOĞLU'nun basına yaptığı açıklamalarla Şubat ayının ilk günlerinde yayın yasağının kalkacağı bu evrak konusunda, medyada hiç yayınlanmaması, inceleme sonucunda bir kısmının yayınlanması, bütünüyle açıklanması şeklinde görüşler oluştuğunu, 2876 sayılı Kanun ve Anayasanın 134. ve 20. maddelerine göre yapılacak işleme esas olmak üzere Başbakanlık Makamının emirlerinin işarı hususu arz edilmiştir (EK: 5).

02 Şubat-04 Şubat 2005 tarihleri arasındaki bazı gazetelerde, Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU'nun Latife Hanımın belgelerini okuduğuna dair beyanı ile mektupların muhteviyatı ve mührün açıldığı konusunda haberler yer almıştır (EK:6).

İlgi (ç) de kayıtlı yazımızla gazetelerdeki haberlere göre mühürlü torbalarda bulunan belgelerin kurum başkanları değiştikçe mühürler fekkedilip, evrakların görülüp sayılarak devir teslime konu edilip edilmediği hususu Türk Tarih Kurumu Başkanlığından sorulmuş (EK: 7) verilen cevapta Yüksek Kurum Başkanlığına yazılı olmayan gizli bilgi verilebileceği bildirilmiştir (EK:8).

İlgi (d) de kayıtlı yazıyla, belgeler hakkında hiçbir bilgi verilmemesine dair Latife Hanımın varisleri tarafından gönderilen noter ihbarnamesi, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğince Yüksek Kurum Başkanlığına bildirilmiş (EK: 9), ilgi (e) yazımızla da noter ihbarnamesi Türk Tarih Kurumu Başkanlığına iletilmiştir (EK: 10).

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Sadık TURAL
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih
Yüksek Kurum Başkanı

EK : 10 (57 sayfa)

23.06.2005
4648

7/6299

T.C.
BAŞBAKANLIK
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU BAŞKANLIĞI

SAYI : Gen.Sek. 95-741

ANKARA

EK.1

KONU : Soru Önergesi

09/6/2005

TÜRK TARİH KURUMU BAŞKANLIĞI'NA

İzmir Milletvekili Sayın Bülent BARATALI' nın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Mehmet Ali ŞAHİN'in koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istedikleri Ulu Önder Atatürk'ün boşanmış olduğu eşi Latife Hanımın vefatından sonra mahkeme kararıyla mühürlenip yediemin olarak Türk Tarih Kurumuna teslim edilen arşivle ilgili soru önergesine ilişkin Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığından alınan yazı ve soru önergesi ektedir.

Başbakanlığa verilecek cevaba esas olmak üzere, söz konusu önergede yer alan sorulara verilecek cevaplarla ilgili görüşlerinizin 14.06.2005 tarihine kadar Yüksek Kurumu Başkanlığına bildirilmesini rica ederim.

Prof. Dr. Sadık TURAL
Atatürk Kültür Dil ve Tarih
Yüksek Kurumu Başkanı

EKLERİ :
EK1-Devlet Bakanlığı ve
Başbakan Yardımcılığı yazısı
EK2-Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü yazısı
Ek3-Soru Önergesi

09/06/2005 Memur :B.ERGÖRÜN
9.../6../2005 Şb.Müd. :A.BAL
9../6../2005 Gen.Sek. :A.SOYSALDI
9/..../2005 Bşk.Yrd. :Z.DİLEK

7/6299

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK TARİH KURUMU BAŞKANLIĞI

Ek-2/1

Sayı : Arş.Dok.Şb.460.13 -1006
Konu : Soru Önergesi

Ankara, 14.6.2005

YÜKSEK KURUM BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 9.6.2005 tarih ve Gen.Sek.95-741 sayılı yazınız.

b) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinin 13.7.2001 tarih ve B.01.0.PER.02-69-215-4219 sayılı yazısı.

İlgi (a) yazınızda belirtilen sözkonusu soru önergesine cevap teşkil etmek üzere Latife Hanımefendi'ye ait belgelerle ilgili bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Yusuf HALAÇOĞLU
Türk Tarih Kurumu Başkanı

Ek: 1- İstenilen Bilgiler (1 s.)
2- Yazı Örnekleri (3 s.)

Adres: Kızılay Sok. No.1 Sıhhiye 06100 ANKARA

7/6299

EK-2/2

EK: 1

İSTENİLEN BİLGİLER

1- Latife Hanım' a ait arşiv belgeleri Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof.Dr. Yusuf HALAÇOĞLU tarafından okunmamıştır. Sadece kamuoyuna açıklanan hususlar mahkeme envanteri doğrultusunda olmuştur.

2- İstanbul 13. Sulh Hukuk Hakimliğine, Latife Hanım evraklarının mevcut olduğu torbaların mühürlerinin Türk Tarih Kurumu Başkanı Ord. Prof.Dr. Enver Ziya KARAL, Genel Müdür Uluğ İĞDEMİR ve Kütüphane Müdiresi Mihin LUGAL tarafından açıldığı ve 28.1.1980 tarihli yazıyla bildirilen tutanaktaki sayılara göre tadat alınarak teslim alındığını belirten bir tutanak tutulduğu ve sözkonusu bu tutanağın bir kopyasının İstanbul 13. Sulh Hukuk Hakimliğine verilmek üzere Ord. Prof. Reşat KAYNAR' a tevdi edildiği, 26.2.1980 tarihli yazı ile bildirilmiştir (Örneği Ek: 2- A).

3- Atatürk Arşivi Projesi kapsamında, Latife Hanım' a ait belgelerin birer örneklerini isteyen Cumuhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinin ilgi (b) yazısına istinaden, belgelerin saklı olduğu yer 6.8.2001 tarihinde, Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof.Dr. Yusuf HALAÇOĞLU, Kurum Sekreteri Nurettin ÖZDUR, Emekli APK Şube Müdürü Serap ÇAPANOĞLU ve YİYDİ. Şube Müdürü Serap ERKUT' tan oluşan bir komisyon tarafından açılmış, Kurumumuza iki torba halinde getirilen torbaların mühürlerinin kırılmış olduğu ve iple bağlanmış olduğu tespit edilmiştir. Evraklar tekrar torbaya konularak bağlanmış ve dosyası ile birlikte Arşiv deposunda dolaba konularak kilitlenmiştir.Dolabın anahtarı Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof.Dr. Yusuf HALAÇOĞLU' nda, Arşiv deposunun anahtarı da Arşiv Şube Müdüründe bulunmaktadır (Örneği Ek: 2-B).

4- Arşiv ile ilgili bilgiler, sadece mahkeme envanter kayıtlarındaki bilgiler olup, arşiv tek başına bir kişinin ulaşamayacağı bir konumda saklanmaktadır. Mahkeme kararında, arşivin açıklanamayacağı veya okunamayacağına dair herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Buna karşılık arşiv, ailesinin isteği doğrultusunda, geçen 25 yıllık dönemde olduğu gibi gizliliğini korumaktadır.

7/6299

EK-2/3

EK: 2-B

ATATÜRK'ÜN ESKİ EŞİ LATİFE UŞAKLIGİL'İN EVRAKI İLE İLGİLİ TUTANAK

27.9.1993 tarihinde Türk Tarih Kurumu Başkan Vekili Prof.Dr.İbrahim Agah Cubukçu ile aramızda herhangi bir devir teslim işlemi yapılmadan Türk Tarih Kurumu Başkanı olarak göreve başladım.

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği'nin 13.7.2001 tarih ve B.01.0.Per.02.69-215-4219 sayılı "Atatürk Arşivi Projesi" konulu yazıları ile Atatürk'ün eşi merhum Latife Hanımefendi'nin belgelerinin Kurumumuzda olduğunu öğrendim.

İlgi yazıya cevap verebilmek için, evrakla ilgili yaptığım araştırma sonucu Kurum Sekreterine, Kurum eski Başkanı Prof.Dr.Yaşar Yücel'in ayrılırken Latife Hanım'la ilgili bir anahtar verdiğini öğrendim. Ancak Kurum Sekreteri Nurettin Özdur evrakın içeriğini ve yerini bilmediğini söyledi. Evrakın yeri araştırıldı. APK. Şb.Md.'den emekli Serap Çapanoğlu evrakın Kurumda olduğunu, fakat yerini bilmediğini ifade etti. Yine YİYDİ Şb.Md. Serap Erkut'tan evrakların yeri öğrenildi. Fakat o da anahtarın kimde olduğunu bilmiyordu. 1983 yılı Aralık ayında Kurumdan ayrılan Kütüphane Müdiresi Mihin Lugal'den öğrendiğini ve bunun gizli kalması gerektiğini söyledi. Bunun üzerine Nurettin Özdur, Serap Çapanoğlu ve Serap Erkut'tan meydana gelen bir komisyon kurdum.

6.8.2001 tarihinde Belgelerin saklı olduğu yer komisyon tarafından açıldı. Atatürk'ün eski eşi rahmetli Latife Uşaklıgil'in Osmanlı Bankası Beyoğlu Şubesi ile Ziraat Bankası Harbiye Şubesinin kasalarından alınarak Kurumumuza iki torba halinde getirilen torbaların mühürlerinin kırılmış olduğu ve torbaların ip ile bağlandığı tespit edildi. Açılan torbalardan çıkan dosyada Kasar Tespit Zaptları; Türk Tarih Kurumu Başkanı Ord.Prof.Enver Ziya Karal tarafından 13.2.1980 tarihinde Ord.Prof.Dr.Reşat Kaynar'a yazılmış yazı; T.C. İstanbul 13. Sulh Hukuk Hakimliği'nin Teslim ve Tesellüm Zaptı; Türk Tarih Kurumu'na yazılmış yazı; evrakların mevcut olduğu torbaların mühürlerinin Türk Tarih Kurumu Başkanı Ord.Prof.Enver Ziya Karal, Genel Müdür Uluğ İğdemir ve Kütüphane Müdiresi Mihin Lugal tarafından açıldığını ve 28.1.1980 tarihli yazıyla bildirilen tutanaktaki sayılara göre tadat alınarak teslim alındığını belirten bir tutanak tutulduğunu ve 26.11.1980 tarihli bu tutanağın bir kopyasının İstanbul 13. Sulh Hukuk Hakimliğine verilmek üzere Ord.Prof.Dr. Reşat Kaynar'a tevdi edildiğini bildiren yazı tespit edildi.

7/6299 Ek-2/4

T.C. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği'nin ilgi yazısına istinaden, evrak verilmeyip, Mahkeme Kasar Tespit Zaptı Tutanaklarından bir liste tanzim edilerek Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine verildi. Evraklar tekrar torbalara konularak bağlandı ve dosyasıyla birlikte dolaba kondu ve kitlenerek anahtar tarafıma teslim edildi. İş bu tutanak Komisyonca imzalandı. 6.8.2001

Prof.Dr.Yusuf HALAÇOĞLU
Türk Tarih Kurumu Başkanı

Nurettin ÖZDUR	Serap ÇAPANOĞLU	Serap ERKUT
Kurum Sekreteri	Emekli	YİYDİ Şb.Md.

7/6299 Ek-2/5

Ankara, 26.II.1980

EK:2-B

İstanbul 13.Sulh Hukuk Hakimliğine
976 -299

Atatürk'ün eski eşi rahmetli Latife Uşaklıgil'in Osmanlı Bankası Beyoğlu Şubesiyle Ziraat Bankası Harbiye Şubesinin 615 sayılı kasasındaki iki torba halinde Kurumumuza gönderilen belgele Kurumumuzun üyesi ve Mahkemenizdeki temsilcimiz Ord.Prof.Reşat Kaynar tarafından teslim edildi. Torbaların üzerindeki mühürler Komisyonumuzun önünde açılarak 28.1.1980 tarihli yazınızda bildirdle tutanaklardaki sayılara göre tadat olunarak teslim alındı. Adı geçen belgelerin tesellümüne dair bu tutanak tanzim edildi.

İşbu tutanağın bir nüshası mahkemenize verilmek üzere Reşa Kaynar'a tevdi edildi.

Kurumumuz mahkemenizin bu tarihsel belgeleri kazandırması dolayısiyle size teşekkürlerini ve minnetlerini bildirir, bu vesile ile saygılarımızı sunarız.

Türk Tarih Kurumu Kütüphane Müdürü
Mihin Lugal

Türk Tarih Kurumu Genel Müdürü
Uluğ İğdemir

Türk Tarih Kurumu Başka
Ord.Prof.Enver Ziya Ka

7/6299

Ek-2/6

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Genel Sekreterliği

SAYI : B.01.0.PER.02-69-215-4219
KONU : Atatürk Arşivi Projesi

13/07/2001

TÜRK TARİH KURUMU BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 21/03/2001 günlü, B.01.0.PER.02/69-1326 sayılı yazımız.

Ulu Önder Atatürk'e ilişkin eksiksiz ve kusursuz bir "Atatürk Arşivi" oluşturulması kapsamında başlatılan çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu bağlamda, biriminizde bulunan Latife Hanımefendi'ye ait belgelerin birer örneğinin gönderilmesi amacıyla yazılan İlgi yazımıza bugüne kadar herhangi bir yanıt alınamamıştır.

Günümüze ve gelecek kuşaklara ışık tutacak bu çalışmaların aksatılmadan yürütülebilmesi için İlgi yazı yanıtının çabuklaştırılmasını önemle rica ederim.

Kemal NEHROZOĞLU
Genel Sekreter

7/6299 Ek-3

ÇOK ACELE

T.C.
BAŞBAKANLIK
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU BAŞKANLIĞI

SAYI : Öz.Kal.224. 18.78
KONU :

ANKARA
31.01.2005

TÜRK TARİH KURUMU BAŞKANLIĞINA

Basından öğrendiğimize göre Kurumumuzun manevi hamisi Büyük Atatürk'ün merhum eşleri Latife Hanım'ın Atatürk ile evlilik dönemine ait hatıraların ve belgelerin 25 yıl süreyle Tarih Kurumunda saklanması konusunda bir mahkeme kararından bahsedilmektedir.

Konuyla ilgili görev ve sorumluluklarımızı belirleyebilmemiz ve gereğini ifa edebilmemiz için anılan mahkeme kararının incelenmek üzere 31.01.2005 günü mesai bitimine kadar Yüksek Kurum Başkanlığına gönderilmesini önemle rica ederim.

Prof. Dr. Sadık TURAL
Yüksek Kurum Başkanı

em büyük bir mürebbiyedir. Bana neler öğretiyor

- 1925'te Mustafa Kemal'den ayrıldığı kendisine "tebliğ olunan" Latife Hanım İzmir'e, babaevine döner ve ümitle Ankara'dan bir haber bekler
- Muhtemelen bu olayı 'geçici bir öfke' sonucu olarak değerlendirmekte, daha önce olduğu gibi, yeniden beraber olabileceklerini düşünmektedir

BAŞLARKEN

Latife Hanım'la Mustafa Kemal Paşa'nın evlenmeleri, beraberlikleri, kavgaları ve ayrılmaları üzerinde pek çok araştırmalar yapıldı. Geniş okur kitlelerinin ilgi gösterdiği bu kitapları, Nezihe Araz'ın (Mustafa Kemal'le 1000 Gün), İsmet Bozdağ'ın (Atatürk ve Eşi Latife Hanım) çalışmalarını örnek olarak verebiliriz. Ayrıca Salih Bozok'un, Falih Rıfkı Atay'ın, Halide Edip Adıvar'ın ve pek çok şahsiyetin anılarında, Latife Hanım-Mustafa Kemal beraberliğinden bölümler bulabilirsiniz. Çan Dündar'ın yayına hazırladığı Salih Bozok'un anılarında da (Yaveri Atatürk'ü Anlatıyor), bu beraberliğe ait önemli ayrıntılar var.

Ben bu yazı dizisinde 1986'da bana sahmetli Neriman Selgil tarafından verilen ve onun dayısı Vasıf Çınar'a (Atatürk'ün Milli Eğitim Bakanı ve Moskova Büyükelçisi) Latife Hanım'ın yazdığı mektupları gündeme getirmeye çalışacağım.

Bu mektupları, benim daha önceki çalışmamdan alıntı yaparak, Nezihe Araz da kitabında kullandı. Ama bu mektupların Vasıf Çınar'a yazıldığını o da bilmiyordu. Çünkü Neriman Selgil bu şartla vermişti mektupları bana. Ancak önümüzdeki şubatta aralarında Atatürk'ün Latife Hanım'a yazdığı mektuplar bile, Türk Tarih Kurumu tarafından açılıp yayınlanacağı için, ben isimi vermeme şartının sona erdiğini düşündüm.

Bu yazı dizisinde Fatma Salih takma adıyla Çekoslovakya'da bir sanatoryuma yatan Latife Hanım'ın, Atatürk tarafından boşandıktan sonraki

Ankara Garı'nda bir tren İzmir'e götüreceği önemli yolcusunu bekliyor 6 Ağustos 1925 günü. Peronda polisler var. Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal'e çok yakın oldukları bilinen isimler bu önemli yolcuyu beklemekte. Derken önemli yolcu, Latife Hanım, Gar'a geliyor.

Bir gün önce, Mustafa Kemal Paşa'nın kendisini boşadığına ilişkin Vekiller Heyeti Kararı, Siirt mebusu Mahmut Bey tarafından Latife Hanım'a tebliğ olunmuştur.

Bunun üzerine Çankaya'daki "Ev"den eşyalarını alelacele toplamış ve Atatürk'ün kendisine bildirilen isteği (veya talimatı) uyarınca İzmir'e, baba evine dönmektedir.

KILIÇ ALİ'YLE GÖRÜŞME

Tren hareket etmeden önce, uğurlamaya gelenlerden Kılıç Ali Bey'le başbaşa konuşuyor. Kendisi ile görüşmemek için Yozgat'a gitmiş olan eski eşi Mustafa Kemal'e sayısız pişmanlık ve özür mesajlarından birini daha iletmesi için, Kılıç Ali'den ricacı oluyor.

Sonra tren hareket ediyor. Artık sadece **"Uşşakizade Latife Hanımefendi"** olarak anılacak 27 yaşındaki bu dul hanımın refakatçisi, İzmir'den Latife Hanım'ın da tanıdığı olan ve Atatürk'e en yakın isimler arasında bulunan Vasıf (Çınar) Bey'dir. Bu refakatçilik, tabii ki, Mustafa Kemal'in talimatı ve izni ile yapılmaktadır.

İzmir'e kadar sürecek olan yolculukta Latife Hanım'ın Vasıf Bey'le [illegible]

Herhalde her yeni boşanmış kadın gibi hem çok öfkeliydi, hem de çok üzgündü.

"Atatürk'le Evli Olmak" ile sadece **"Evli Olmak"** arasındaki farkı kavrayamadığı için, 29 Ocak 1923'te başlayan 2 yıl 6 ay, 5 günlük birlikteliğin nasıl böyle birden, bir Bakanlar Kurulu Kararı ile sona erdiğini de, herhalde o ilk anlarda tam değerlendirememişti.

BOŞANMA ŞOKU

Belki de Mustafa Kemal'le bir Batılı gibi "Nikah Töreni" ile evlenip, bir Doğulu gibi "Talak"la boşanmanın şokunu da yaşamaktadır.

Muhtemelen öfkesi üzüntüsüne ağır basıyordu.

Ve muhtemelen, bu olayı Mustafa Kemal Paşa'nın geçici bir öfkesinin sonucu gibi değerlendirip, daha önceki gerginliklerde olduğu gibi, yeniden beraber olabileceklerini de düşünüyordu.

Bu İzmirli kadın, kendisinden önce aynı serüveni yaşayan ama evlilik yapamayan Balkan kızı Fikriye ile aynı sonu paylaştığını da düşünüyor muydu acaba?

Fikriye, Mustafa Kemal Latife ile evlendiği sırada Münih'te bir sanatoryumdaydı. Sonra Ankara'ya döndü ve artık Mustafa Kemal'i göremeyeceğini, O'nun artık Latife Hanım'a ait olduğunu öğrenince kendini vurup intihar etti. Hatta bazı kanıtlanmayan söylentilere göre, elinde silahla Çankaya'ya girmeye kalkınca vurularak öldürüldü.

AYRILIK ERTESİNDE TEDAVİ

19269

EK-3-2

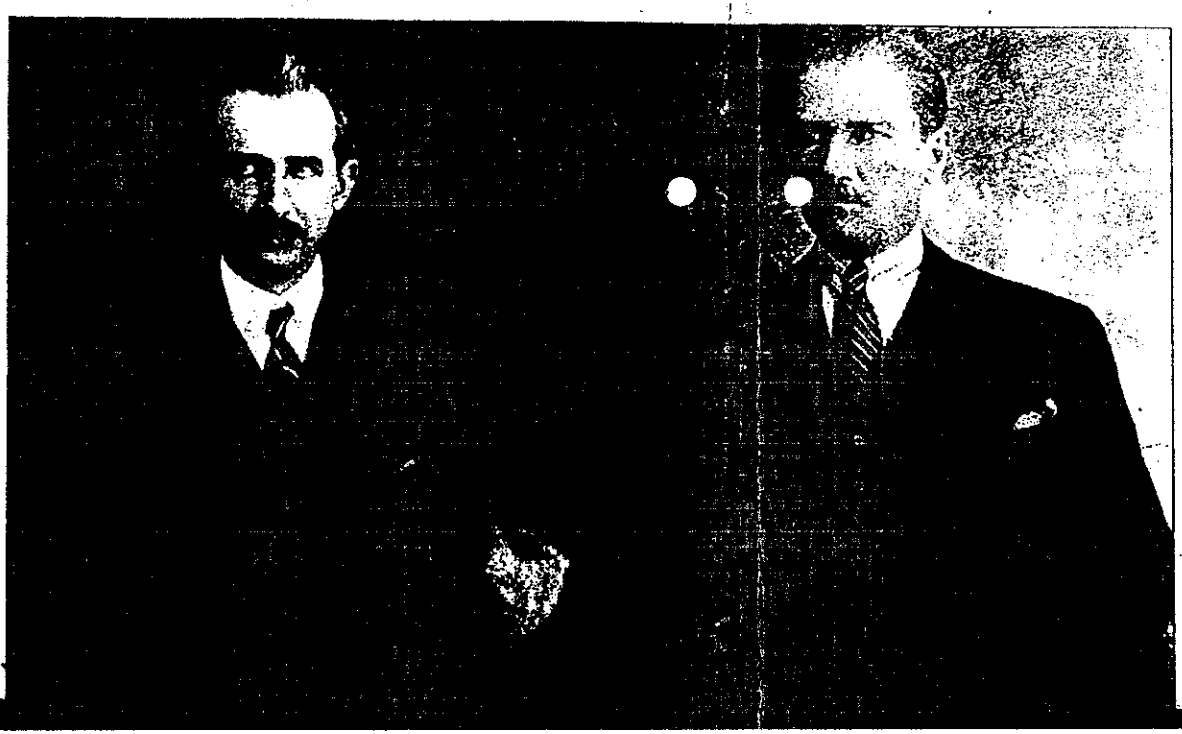
mdi de Madam Bauer Ata'nın kısından şikâyet ediyordu

fe Hanım "Cumhurbaşkanlığı Konutu"nun düzenini
nak için baba evinden aşçı ve bakıcı getirmiş,
utu dayamış döşemiş ve bir protokol oluşturmuştu

e Hanım İstanbul'da inzivada yaşarken Çankaya'da
t onun kurduğu düzende, ama onun kabullenmediği,
hlara kadar süren sofralarla devam etmekteydi

Hanım'ın Atatürk'ü canın-
ezdiren davranışlarını her-
mıştır.
k'e herkesin ortasında "Ke-
iye hitap etmesi, çok içme-
sesle uyarılarda bulunması,
çevresini küçük gördüğünü
iftin ayrıldığı 1926'dan beri
şulur ve tekrarlanır.
ğı taşırıp Atatürk'ü boşan-
üren bir son damla da,
ağustos gecesinde olmuş-
Köşk'e gece dönen Musta-
ündeki nöbetçi erler ve su-
e samimiyetle sohbet eder-
ir bekleyen Latife Hanım,
sesiyle bağırmıştır:
**balle arkadaşların yetmi-
i nöbetçilerle mi ahbaplık
artık, hemen gel buraya.**
zerine Mustafa Kemal Paşa
terk etmiş, Bakanlar Kuru-
erek boşanma kararını çı-
e Hanım'ı görmemek için
giderken, onun İzmir'e geri
gereken emirleri vermiştir.
'm yarattığı bu tür olaylar
yledğimiz gibi pek çoktur
makta bunlar anlatılmıştır.
tife Hanım'ın bu tür davra-
ike diplomatlarının kendi
şifreli telgraflara

'Bir an evvel iyileşmeye gayret edeceğim'

VASIF Çınar'a yazdığı ikinci mektup 10 Aralık 1926 tarihini taşıyor.
Şunlar var mektubun içeriğinde:

"Bugün karşınıza kemal-i cesaretle çıkıyorum. Çünkü beni düşünenlerin, beni yaşatmak isteyenlerin sözünü dinlemeye, kendimi ciddi surette tedavi ettirmeye karar vermiş bulunuyorum. Son zamanlarda fazlaca rahatsızdım. Sonunda seyahate çıkıp, dışarıda tedavi olmaya razı oldum. Seyahatimde iz'ac edilmemek için incognito (gizli kimlikle) kalacağım. Mamafih, sizi bizzat haberdar etmekten men-i nefs edemedim. Pazartesi günü hastabakıcı ile Viyana'ya mütevecciihen hareket edeceğim. Otel Bristol'e inmeyi düşünüyorum. Orada azami bir hafta kalacağım. Mütehassıs profesörlerin fikrini aldıktan sonra, bir sanatoryuma çekilip bir an evvel iyileşmeye gayret edeceğim.
Karpatlar'daki meşhur Tatra'nın eteğinde, son sistem inşa edilmiş bir müesseseyi çok methettiler. Adı Sontag Sanatorium Palace.

7/6299

...önünde sert ağız dalaşları ...ılmıştır.

...K SORUNLARI

...çin tarihi bir şahsiyet ve kur... ...rk'e bir kadının "Kemal" di... ...erkesin ortasında onu küçük ...ade azarlaması, Atatürk'ün ...aşağılaması, tabii ki kabul ...şlar değil.

...de bizim için "Atatürk" olan ...e İngiltere'de hukuk eğitimi ... Uşşakizadeler'in kızı 24-25 ...lin Latife'nin, yeni evlendiği ...

...ğına özen gösterilmesi, içki ...k tutulması gereken, cephe... ...n ve yorgun yılların yükünü ...n bir kocaydı Mustafa Ke... ...23 Kasım'ının ilk haftasında, ...emeği sırasında sofrada bir ...Dr. Refik Saydam ona mor... ...nda kalmıştı. İki gün sonra ...lp sıkıntısı daha geçirdi. İs... ...ilen Dr. Neşet Ömer, krizle... **...'çok çalışmaktan ve yorul... ...n asabi bir hal"** olduğu teş... ...nlenme tavsiye etti, alkol, si... ...n azaltılmasını öğütledi.

...ı ki, henüz orta yaşın en ve... ...n, 57 yaşında hayata gözleri... ...k ilk krizi 1923 Kasım'ında ...ne neden olacak hastalığın ...urun kanaması ve kaşıntılar, ...ortaya çıkmıştır.

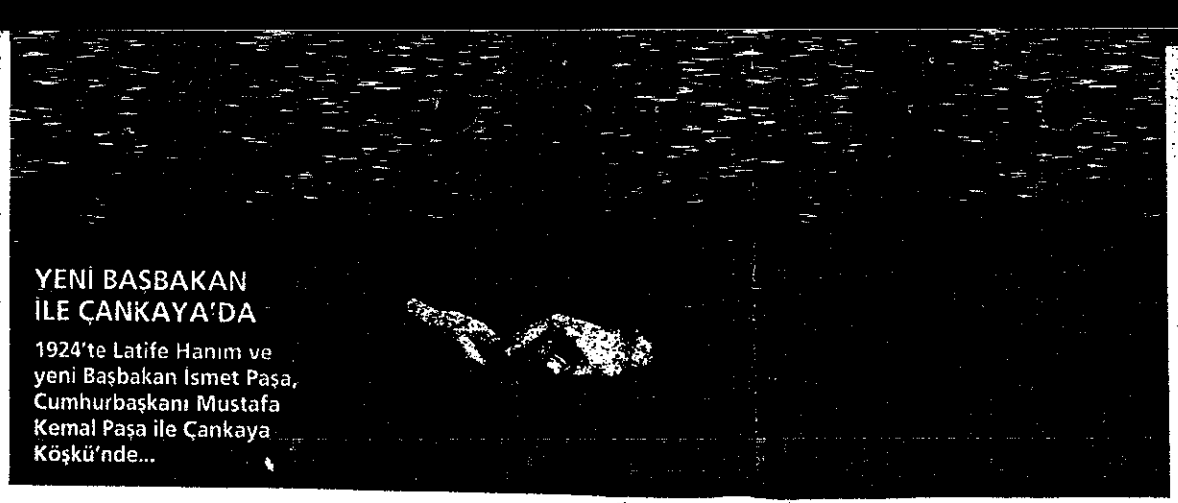
...E VALS

...fe Hanım'ın zorla kabul et... **"Düzenli Aile Modeli"**ne ...i daha fazla yaşamaz mıydı? ...onuda **"Az yaşadı ama çok ...anın hayal bile edemeyeceği ...iyorlar.** Daha çok yaşayıp ...arsaydı kötü mü olurdu? ...nün kurduğu aile düzenine ...met İnönü'nün 1960'lı yılla... ...aktif politik yaşam sürdür... ...anlar için daha iyi bir örnek

...Hanım, Cumhuriyet'in kal... ...nkaya'da bir "Cumhurbaş... ...'nun düzenini kurmuştur. ...'deki baba evinden aşçı ve ...Konut'u dayamış döşemiş ve ...okol oluşturmuştur. ...'ın kurduğu ve ancak "Ka... ...oluşturulabilecek düzeni, ...enimsediği, devam ettirme...

...'ı boşayıp İzmir'e geri gön... ...nunda, rahmetli Orgeneral ...Ankara'da, Çankaya'da ...Altay anılarında Atatürk'ün ...Ekim-1 Kasım 1925'te ya...

...adam Bauer adında bir ka... ...Atatürk'le Fransızca ko... ...adın. Görevi Altay'ın **"Ata...**

YENİ BAŞBAKAN İLE ÇANKAYA'DA

1924'te Latife Hanım ve yeni Başbakan İsmet Paşa, Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Paşa ile Çankaya Köşkü'nde...

türk'ün kızları" dediği dört manevi evlada Avrupa terbiyesi vermek ve Köşk'e Avrupa adabını yerleştirmekmiş. Fahrettin Paşa'nın Çankaya'daki ilk gününün akşam yemeğine Dışişleri Bakanı Tevfik Rüştü (Aras) Bey, frak giymiş halde, eşi ve kızı ile, Başbakan İsmet Paşa da yalnız gelir. Sofrada Atatürk'ün sağında Aras'ın eşi, solunda Madam Bauer, Bayan Aras'ın sağında İsmet Paşa, onun yanında Afet (İnan) Hanım, Bauer'in solunda Tevfik Rüştü Bey ve dört küçük kız otururlar.

Yemekte şarap, sonra da şampanya içilir. Çorba, külbastı, ograten patlıcan, krema ve kavun ikram edilir.

Yemekten sonra gramofon çalınır. Atatürk Madam Bauer'le önce foxtrot, sonra da vals yapar. Fahrettin Paşa'yı zorla kaldırtıp, İsviçreli kadının ona dans öğretmesini ister ama Paşa zorlanır.

Bu arada Atatürk'ün gözü Tevfik Rüştü'nün kızı Emel'in uzun saçlarına takılır. Kendi berberi Sabri'yi çağırtır ve ileride Fatin Rüştü Zorlu'nun eşi olacak bu genç kızın saçlarını kısa kesmesini emreder. Emel'in saçları **"Modaya uygun"** biçimde o anda sofra başında kesilir.

Vakit geç olunca İsmet Paşa **"Yarın çok işim var"** diyerek kalkar.

'BEN ÖLÇÜMÜ BİLİRİM'

Köşkteki hayat her akşam böyledir. Ertesi gece, eteği püsküllü dekolte bir tuvalet giyen Madam Bauer bu defa sofrada Atatürk'ün karşısında oturmuştur. Afet Hanım siyah ipekli ve işlemeli bir gece elbisesi giymiştir. Misafirler Adalet Bakanı Mahmut Esat (Bozkurt), İçişleri Bakanı Cemil (Uybadın), Salih (Bozok), Saffet (Arıkan) beylerdir.

Bu defa canlı orkestra vardır. Atatürk, Altay Paşa'yı zorlayıp madamla dans ettirir. İsviçreli kadın, Atatürk'ün çok rakı içtiğini söyleyip, **"Sağlığı bozulacak diye korkuyorum"** şeklinde dert yanar. Atatürk madamı odasına gönderir. Sonra orkestraya zeybek havaları çaldırtıp, kendisi de dizlerini yere vurarak müthiş bir gösteri yapar. Sonra çok içmesinden bahis açıp, **"Merak e' ...yin, ben ölçümü bilirim"** der. Bir kenarda uyuklayan Salih Bozok'u alaya alır. Sonra bir koltukta mahzun oturan Afet İnan'ın yanına oturup, **"Bu da benim hallerime üzülüyor. Ben kendimden çok misafirlerimin eğlenmesini istiyorum"** diye dert yanar.

YAZARLIK DA YAPTI

Bir sonraki gecenin eşli ve fraklı davetlileri arasında İnönü de vardır. Rahatsız olduğu için gelemeyeceği iletilir. Ama biraz sonra İnönü yalnız gelir ve eşinin rahatsız olduğunu söyler. Sonra yine müzik başlar, danslar ve alaturka oyunlarla konuklar neşelendirilir (Fahrettin Altay, Görüp Geçirdiklerim, İnsel Yayınları 1970).

Evet **"Latife Hanım'sız Çankaya"**da hayat, onun koyduğu düzende ama onun kabul etmek istemediği sabahlara kadar süren sofralarla devam etmektedir.

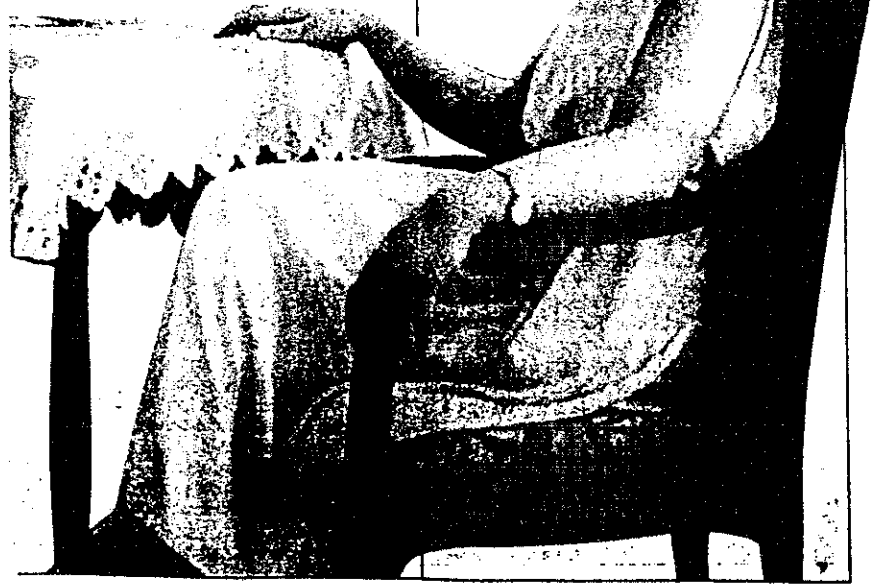
Bu sırada Latife Hanım inzivadaki hayatına devam etmekte ve İstanbul Gümüşsuyu'ndaki ahşap köşkte yaşamaktadır.

Can Dündar'ın **"Yüzyılın Aşkları"** belgeselinde konuşan Latife Hanım'ın erkek kardeşi Ömer Uşşaki'nin torunu Dilek Be... , Latife Hanım'ın ölümüne kadar yalnız geçireceği yılları şöyle anlatmıştı:

-Canlıyken mezara gömülmek gibi... Evde kitap okur, durmadan iskambil falı açarmış. Askerler kapısında bekler, bazen onları atlatmak için çarşafla örtünür, ütücü kadın kılığında dışarı kaçarmış. Gazetelere başka isimle tercüme yapıp romanlar, hikâyeler yazıp para kazanmış.

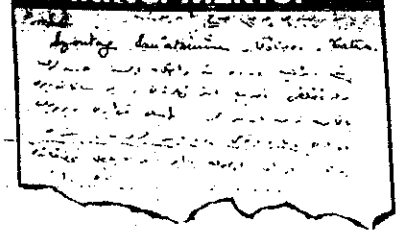
Latife Hanım, Fatma Saliha takma adıyla Türkiye dışına çıkmaktadır artık.

Atatürk Cumhurbaşkanı olarak ilk kez İstanbul'u ziyaret ederken (1 Temmuz 1927), Latife Hanım İstanbul'dan ayrılmaktadır.

hastalarla bulunmaklığını tasvip etmediklerinden, bu senatoryumu bilhassa tavsiye ediyorlar. Karar Viyana'daki profesörlerindir. Latife"

İKİNCİ MEKTUP

Taze gelin Latife Hanım

Neticede bizim için "Atatürk" olan bu kişi, Fransa ve İngiltere'de hukuk eğitimi alan, çok varlıklı Uşşakizadeler'in kızı 24 - 25 yaşındaki taze gelin Latife'nin, yeni evlendiği "koca"sıydı.

YARIN

- Kuruluş döneminde kurucu Atatürk'ün hayatına ayak uydurmak kolay değildi.
- İş Bankası Türkiye'de burjuvazi yaratma çabasının sonucu muydu?

7/6299

FK-3/3

ürkiye'de bir burjuva sınıfı aratma çabaları

Latife Hanım'ın sır mektupları

MEHMET BARLAS 3

Latife Hanım'ın ailesi, kızlarının mutluluğu için Atatürk'ü kendi yaşam tarzlarına, ticaret hayatına çekmek için girişimde bulundu

Fakat Atatürk, kayınpederi Uşşakizade Muammer Bey'i Celal Bayar'a yönlendirdi. Bayar'ın kafasında bir banka kurma fikri vardı

Türkiye İş Bankası Atatürk'e ve Muammer Bey'e ait 250 bin lira sermayeyle kuruldu. Sınıfları olmayan

tatürk'ün Latife Hanım'ı boşadıktan sonra (5 Ağustos 1925), ona yazdığı ve ayrılmanın gerekçelerini açıklayan mektubu, Türk Tarih Kurumu tarafından 2005'in Şubat ayında açıklanacak. Ancak biliyoruz ki, u evliliğin yürümeyeceği aha önce verdiği kararnektuplar da var.

Atatürk'ün arkadaşı ve Bozok'un Can Dündar ına hazırlanan anıların-924 tarihli ve İsmet Pa- hitaben, Erzurum'dan rilmiş bir mektup (Veya mmakta.

ESİN KARAR

ırlatalım:

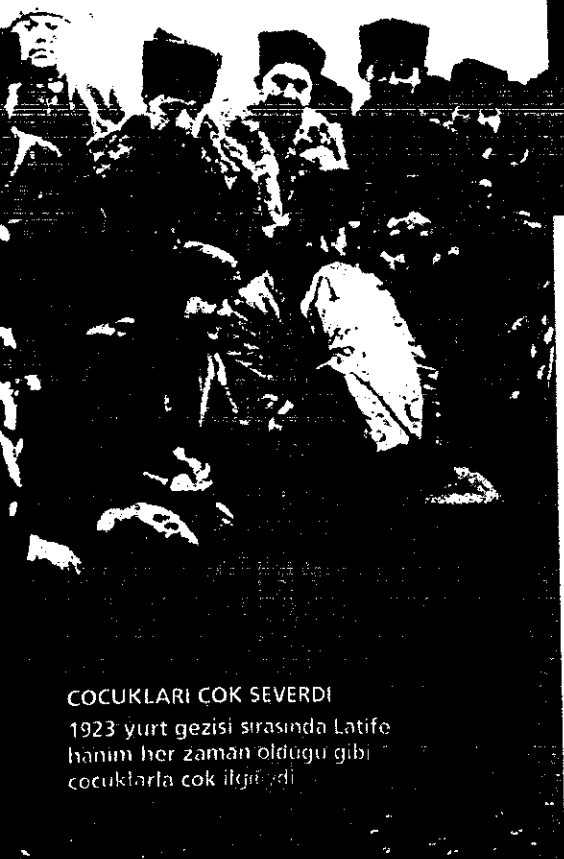
smet,

anım tekaddüm ederek eliyor. Beraber seyahate asip görmedik. Çünkü crübe beraber yaşamak ayacağına kanaat hasıl rımdan kendisini haberk meyus ve mahzundur. ve belki Fevzi Paşa Hazilaf için delaletinizi rica ararım katidir. Yalnız gerek ailesinin şeref ve encide etmek istemiyoine ve ailesine hörmetii dostluğumu muhafaza ret-i infikakı (Ayrılış bi-ara'da kararlaştırınız. mir'e gitmeye muvafakazımdır. Gözlerinizden ustafa Kemal.

uptan anlaşılacağı gibi, n'in ayrılık kararının res-

7/6299

'Mini mini bir eser hediye edeceğim'

COCUKLARI ÇOK SEVERDI
1923 yurt gezisi sırasında Latife hanım her zaman olduğu gibi çocuklarla çok ilgiliydi

İstanbul'da inzivaya çekilen Latife Hanım, Fatma Saliha takma kimliği ile Avrupa'ya gider ve Çekoslovakya'nın Tatra'sında bir sanatoryuma yatar. İşte oradan Vasif Bey'e (Çınar) gönderdiği 26 Ocak 1927 tarihli mektup:

-Bir haftadan beri yatıyorum. Hafif bir enflüanza (İspanyol Nezlesi) geçiriyorum. Bu sabah ikinci bir radyografi yapıldı. Beş haftalık ciddi bir tedavi geçirdiğim için, müstefid olduğumu (İstifade ettiğimi) temin ediyorlar. Şimdilik yegane emelim bu muhitten uzaklaşmaktır. Maarif Vekili Necati Bey'in seyahatini gazetelerden öğrendim. Eğer sıhhatim avdet ederse, kendilerine uzun uzun çalışarak vücuda getirdiğim ve memleket için çok müfid (Faydalı) olacağını zannettiğim mini mini bir eser hediye edeceğim. Tabi eserim kendim kadar küçüktür. Fakat yavrularımıza, vatan ve millet aşkını telkin hususunda, mürebbiyelere çok yardım edecektir. Yeter ki Vekalet-i Celile (Herhalde Milli Eğitim Bakanlığı'nı ifade ediyor) bizlerin tahassüsatından (Hislerinden) affı ehemmiyet etmeyi faideli bulsun. Fatma Saliha

Herhalde Şubat 2005'te **"Latife Hanım'ın Kağıtları"** TTK tarafından açıklandığında, onun Türk eğitim sistemine ilişkin görüşlerini içeren bu **"Mini mini eser"**i de okuyabileceğiz.

Bu mektup yazıldığı sırada Atatürk İstanbul'a Cumhuriyet sonrasındaki ilk ziyaretini yapmaktadır. Ve Atatürk geldiği sırada Latife Hanım İstanbul'da yoktur.

Oysa Atatürk ve Latife Hanım, üç yıl önce (12 Eylül 1924) Hamidiye Zırhlısı ile İstanbul'da durmadan Boğaz'ı geçip Karadeniz'e açılmışlar ve bir çeşit gecikmeli bu balayında Samsun'a çıkıp, Erzurum'a kadar gitmişlerdi. Kavgalarla ve ayrılma girişimleri ile geçse bile, bir çeşit balayıydı bu.

UÇUNCU MEKTUP — 26 Ocak 1927

Bir haftadan beri yatıyorum. Hafif bir enflüanza (İspanyol Nezlesi) geçiriyorum. Bu sabah ikinci bir radyografi yapıldı. Beş haftalık ciddi tedavi gördüğüm için, müstefid olduğumu temin ediyorlar. Şimdilik yegâne emelim, bu muhitten uzaklaşmaktır... Maarif Vekili Necati Bey'in seyahatini, gazetelerden öğrendim... Eğer sıhhatim avdet ederse, kendilerine, uzun uzun çalışarak vücuda getirdiğim ve memleket için çok müfid olacağını zannettiğim mini mini bir eser hediye edeceğim. Tabii eserim de, kendim kadar küçüktür. Fakat yavrularımıza, vatan ve millet aşkını telkin hususunda, mürebbiyelere çok yardım edecektir. Yeter ki Vekalet-i Celile (Milli Eğitim Bakanlığı'nı kastediyor) bizlerin tahassüsatından (hislerinden) affı ehemmiyet etmeyi faideli bulsun...

Fatma Saliha

İSTANBUL'DA KARŞILAŞAMADILAR

Bu mektup yazıldığı sırada Atatürk İstanbul'a Cumhuriyet'in ilanından sonraki ilk ziyaretini yapmaktadır. Ve Atatürk İstanbul'a geldiği sırada Latife Hanım Çekoslovakya'da Fatma Saliha takma adıyla sanatoryuma yatmıştır.

YARIN

- Hangi gelin böyle bir gündemi paylaşmıştır?
- Sanatoryumdan bir mektup daha: Bir boşlukta yuvarlanıyorum

...ŞEMİYORDU

...sık olduğu gibi, Ata... birlikte çıktığı Doğu il... de Latife Hanım, koca... bezdiren sayısız olay çı... atürk'ün bu ilk ayrılık ...şmayla sonuçlanmıştı. ...anım belki değişmek is... ...lki de elinden gelmiyor...

...n çevresini saran kadın... ..., Atatürk'ün içki içme... ...kitlere kadar çalışma ar... ...beraber olmasına, etraf... ...k kadar yüksek sesle ...arlayarak hatta bağıra... ...ermiştir.

...eçen bunca yıldan sonra, ...arih sayfalarını karıştıra... ...e zaman "Yanlış bir evli... ...niz kolaydır.

...irli zengin ailenin iyi eği... ...hamlesiydi bu?

...tim görmüş, dikbaşlı, evinde bir dediği iki edilmeyen ve her istediğini elde edebileceğini zanneden 20'li yaşlardaki genç kadının o zamanki ruh haletini düşününce, bu bahtsız kadının başına gelen felaket insanı etkiliyor açıkçası.

Babasının çevresinden olan bir iş adamıyla, bir tüccarla evlenseydi, herhalde evinin hakimi ve kocasının da sahibi olacaktı.

'CELAL'E SORUNUZ'

Galiba Latife Hanım'ın ailesi de bunu hissetmiş ve Atatürk'ü kendi yaşam biçimlerine çekmek için girişimlerde bulunmuşlardır. Doğan Avcıoğlu'ndan (Türkiye'nin Düzeni) alıntı yaparak, Celal Bayar'ın "Geçit" dergisine anlattıklarını hatırlayalım:

İmar Vekili bulunuyordum. Bir gün Atatürk'ün kayınpederi Uşşakizade Muammer Bey bana geldi. Gazi'nin ve kendi...in 250 bin liraların... bulunduğunu, bununla ihracat ve ithalat yapmak istediklerini, fakat gazi Hazretleri'nin kendisine,

-Bir kere Celal Bey'e sorunuz, ondan fikir alınız, dediğini söyledi.

İLK MİLLİ BANKA

İthalat ve ihracat işlerinin çok riskli olabileceğini düşündüm. Sonra Gazi'nin bu gibi işlere isminin karışmaması gerektiğini düşündüm. Vaktiyle bankada çalışırken Türk tacirlerinin yabancı bankalardan faydalandıklarını görür ve milli bir Türk bankasına daima ihtiyaç duyardım.

Bu 250 bin lira ile 1 milyon sermayeli bir banka kurulmasını, bunun aslında bir amme hizmeti olacağını düşündüm, bu telkini Muammer Bey'e yaptım. Atatürk bu fikri beğenmiş. Bir akşam sofrada bu konuyu ortaya attı. Üzerinde derinlemesine konuştu ve **"Ama kim idare edecek bunu? Bunu idare etmek için Celal Bey gibi bir insan lazım"** dedi.

Sonuçta Celal (Bayar) Bey, İmar Bakanlığı'ndan istifa etmiş, İş Bankası'nı 250 bin lirası ödenmiş, 1 milyon lira sermaye ile kurup (26 Ağustos 1924), başına geçmiştir. Yani Uşşakizade Muammer Bey'in telkini ile Atatürk iş hayatına girmiştir.

...1924'te... ...Atatürk'ün... ...sorunu ile ilişkiyi... ...Atatürk bu fotoğraf... ...çekildiği sırada Latife... ...Hanımefendi Malmar... ...Uğurlu'da söyle kararlıydı ki, Başbakan İsmet İnönü'ye bu konuyla ilgilenmesi için bir mektup bile yazmıştı.

Yine günlerin ortamını ve Atatürk'ün düşüncelerini anlamaya çalışırsak.. Ankara'daki ilk Sovyet Elçisi Aralov (Bir Sovyet Diplomatının Türkiye Hatıraları), Atatürk'ün kendisine Türkiye'nin sosyal düzenini şöyle anlattığını yazar:

ÇEKİRDEK KADRO

-Türkiye'de sınıflar yok. Türkiye'de işçi sınıfı yok, çünkü gelişmiş sanayi yok. Bizim burjuvazimizi ise henüz burjuva sınıfı haline getirmek gerekiyor. Ticaretimiz çok cılız, çünkü sermayemiz yok.

Neticede Uşşakizade Muammer Bey'in girişimi ve Celal Bey'in bu girişimi projelendirmesi ile İş Bankası kurulmuştur. **"Burjuva Sınıfı Yaratma"**nın öncüsü Atatürk'tür artık.

İş Bankası'nın kurucu ortaklar listesi, Yeni Türkiye burjuvazisinin çekirdek isimleri olabilir mi?

İşte bu liste: Mahmut Celal (Bayar), Siirt Milletvekili Mahmut Hüseyin Beyzade İbrahim, Yenişehirlizade Ethem Hasan, Cebelibereket Milletvekili İhsan, tüccardan Hanifzade Ahmet, Edirneli Emin, eşrafdan Sükkerizade Tevfik Paşa, Süreyya Emir Paşa, manifatura tüccarı Hafız Halit, Trabzon Milletvekili Hasan (Saka), Kavalalı İbrahim Paşazade Hüseyin, Attarzade Rasim, Sivas milletvekili Rasim, İnegöllüzade Mehmet Saffet, Uşşakizade Mahmut Muammer, Tüccardan Altınağazade Mustafa, ecza-i tıbbiye taciri Necip, Yelkencizade Lütfi, Hacıebubekirzade Osman, Nemlizade Sıtkı, Ragıppaşazade Şakir, Gaziantep Milletvekili Kılıç Ali, vb.

YARDIM İSTEDİ

Cepheden cepheye koşan Atatürk ve silah arkadaşlarının Kurtuluş savaşı ertesinde bu tür bir eşraf-tüccar kesimine açılıp, onlarla ortak bir iş girişimini başlatmalarında, herhalde Latife Hanım'ın ailesinin, yani Atatürk'ün dünürlerinin etkisi büyüktür.

Belki de Latife Hanım, bu bilgilerin ışığında **"Mustafa Kemal de bizlerden biri oluyor"** diye düşündü ve eşini, diğer kocalar gibi hâkim olunabilecek bir erkek olarak gördü. Ya da ailesi öyle gördü. Çünkü Muammer Bey'in, kızı ayrıldıktan sonra da işlerindeki darboğazlarla ilgili olarak Salih Bozok'a yazdığı ve Atatürk'ün yardımını isteyen mektupları kitaplarda var.

Tabii ki bunlar sadece bir yorum.

Sonuçta Atatürk bir emirle Latife Hanım'ı boşamış ve onu baba evine geri göndermiştir.

Sonrasını biliyoruz.

7/6/99

EK-3/5

atürk'le paylaştığı olaylara mdi tarih diyoruz

3'te başlayan evlilik 1925'te bitti. sacık dönem aynı zamanda genç uriyet'in de en zorlu yıllarıydı

Latife Hanım önemli kararların alındığı sofralarda hep yer aldı. Cumhuriyet'in ilanı, Lozan gibi önemli olayların bizzat tanığı oldu

anım ile Mustafa Kemal Pa- İzmir'de nikahlandıkları ta- Ocak 1923, evliliğin sona er- ih de 5 Ağustos 1925. Bu 2.5 vlilikte birlikte yaşanan mut- mış olmalı ki, evlilik yürüme- irlikte yaşanan mutlulukları, bugün "Tarih" diye okudu- ri hatırlarsanız, Latife Ha- sonra içine düştüğü boşluğu

Atatürk, eşini evde bırakıp, sında yaşamayı tercih eden erkek olmayı amaçlamamak- erkeklerin eşit olduğuna nu kendi yaşamında da ger- miştir. Boşandığı güne kadar her önemli toplantıda bulun- vralara ve yurt gezilerine ka- da en hayati konular tartışı- arlar alınmıştır.

türk "Yarın Cumhuriyet'i ediği akşam, sofrada Latife Isterseniz evlendikleri sade- irlikte yaşanan, hepsinde La- atürk'ün yanında bulunduğu ye Cumhuriyeti'nin Tarihi" olayları hatırlayalım:

DA İLK KRİZ

ay süren Lozan Konferan- üzerine kesilmesi. / 17 Şu- Kongresi. / 21 Şubat-6 Mart - tartışmalı Lozan oturumla- Mart -Atatürk ve Latife Ha- dana, Mersin, Tarsus, Konya, gezisinden Ankara'ya dönüş- Muhalif Trabzon Milletvekili Topal Osman tarafından öl-

Benim şu halimi ince ruhlu insanlar anlamalı

Fatma Saliha imzasını taşıyan 4 Şubat 1927 tarihli mektupta, Latife Hanım, Vasıf Bey'e şunları yazıyor Tatra'daki sanatoryumdan.

"Muhterem Muazzez Kardeşim,

Vefa ve samimiyetinizin, size güvenmekte haksız olduğumu bana daima ispat edeceğini söylüyorsunuz.

Ben bu ayın sonuna kadar buradayım. Kalan altı ayın üç ayını da, başka bir memlekette sahilde geçireceğim. Viyana'daki profesörlerle böyle görüşmüştük. Benim gibi sonsuz ve mühlik (Helak edici) boşluk içinde yuvarlanan felaketzede bir kadın, hayatta yalnız başına mücadele ederken, fazla teessür ve heyecan gösterirse, ince ve asil ruhlu insanlar onu anlamak mecburiyetindedir.

7/62/99

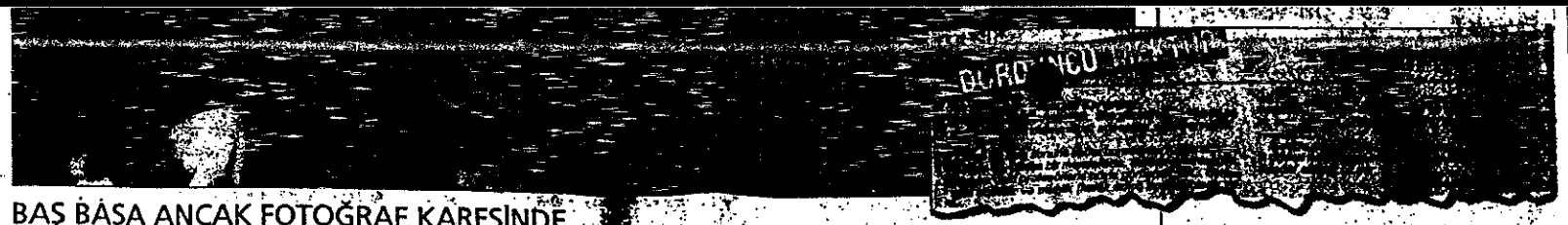
cesedinin asılması. / 15 Ni-
tâniye Kanunu'na ek yapıla-
neşruiyetine karşı davranan-
ini olarak kabulü. Lozan'ın
burahhas olarak giden İsmet
) yerine, Başbakan Rauf
akanı vekili de olması.

RİYET'İN İLANI

ı Padişah Vahdettin'in kendi
derilmesi İngilizler tarafın-
, devrik Padişah'ın İtalya'da
nderilmesi. (Bilindiği gibi 1
saltanat sona erdirilmiş ve
sım 1922'de Türkiye'yi terk
ıs- 19 Temmuz - Lozan'daki
nkara'daki Rauf Bey'le an-
Mustafa Kemal'in defalarca
/ 24 Temmuz - Lozan'ın im-
ız-2 Ağustos - Latife Hanım
nir gezileri. / 4 Ağustos - Ra-
etten istifası. / 13 Ağustos -
M'nin toplanması./ 14 Ağus-
ı Başbakan, İsmet Paşa'nın
olduğu yeni hükümetin kuru-
Ekim - İşgal kuvvetlerinin İs-
lmaları. / 11 Eylül - Halk Fır-
urulması ve Atatürk'ün Ge-
nesi. / 6 Ekim - Şükrü Naili
daki kuvvetlerimizin İstan-
kim - Ankara'nın başkent ol-
Rauf Bey liderliğindeki mu-
te ilk çıkışları. / 28 Ekim -
bakanlıktan istifası ve muha-
ı dolayısıyla yeni hükümet
gece Cumhuriyet ilanına ka-
Ekim - Cumhuriyet'in ilanı
mhurbaşkanı seçilmesi.

T TARTIŞMALARI

smet Paşa'nın başbakanlığa
asım - Fethi Bey (Okyar)
Rauf Bey'in Cumhuriyet ila-
ecinin Vatan ve Tevhid-i Ef-
yayınlanması. / 9 Kasım-11
da bir kısım basının "Hilafet"
ı ve bazı yazarların, mesela
(Yalçın) Tanin'de **"Hakiki**
fet'e dört elle sarılır" diye
Mahkemesi'nin İstanbul'da
halif gazete sahip ve yazarla-
ı.
esinin, özetin özeti olduğu ve
şme üzerinde şimdiye kadar
binlerce makale yazıldığı dü-
nin henüz birinci yıldönümü-
nç bir gelinin, ne tür bir yo-
e bulunduğu kolayca anlaşı-
ıcı ve bazen ürkütücü bir ha-
Atatürk, 1923'ün Kasım'ın-
izi geçirmiştir. Herhangi bir
liğinin ilk yılında böyle bir
i evlendiği, henüz tam tanı-
olayların merkezinde bulu-
çok düzensiz olan, sağlığına
en kocasının yanında geçir-

BAŞ BAŞA ANCAK FOTOĞRAF KARESİNDE...

Ekim 1923'te çekilen bu fotoğraf Cumhuriyet'in ilan edildiği günlere rastlıyor. O yılın başında evlenen Mustafa Kemal ile eşi Latife Hanım'ın belki de yalnız kaldıkları ender anlardan biri, o da fotoğraf karesinde. Atatürk'ün genç eşine ayıracak özel bir zamanı yoktu ve hiç olmadı...

mişliği var mıdır? Latife Hanım'ın birkaç aylık kocasının, ona ne balayı yaptıracak ve ne de gece gündüz eşine vakit ayıracak durumu vardır. Ona verebileceği tek şey, onu bir fikir ve iş arkadaşı gibi her şeye ortak etmesidir.

ERKEKLER DÜNYASI

Kurtuluş Savaşı'nı yapan ve Cumhuriyet'i kuran kadronun kavgaları, yol ayrılıkları onların önünde cereyan etmekte, bu kadroların kaderleri hakkındaki kararlar onların evinde, yani Çankaya'daki konutta alınmaktadır. Ayrıca hayatı cepheden cepheye geçmiş bir subay olan Mustafa Kemal, açıkçası ideal koca tipi ve aile alışkanlıkları olan bir erkek de değildir. Kadının sosyal yaşamda erkekle eşit ve erkeğin yanında yer almasına inanmaktadır. Ama aynı zamanda askerlerin, emir erlerinin, subay arkadaşlarının çevreyi oluşturduğu bir **"erkekler dünyası"**nın alışkanlıkları üzerinde huyları oluşmuş, emirler üzerinden ilişkilerin kurulduğu bir yaşam çizgisinin adamıdır. Latife Hanım ile evlilik, herhalde O'nun için yeni bir hayat tarzına duyduğu özlemin gerçekleşmesi ümididir. Ama öylesine yoğun yaşanan bir kuruluş dönemidir ki bu, ne onun özleminin ne de Latife Hanım'ın beklentilerinin gerçek olması mümkündür. Evliliğin bozulmasının üzerinden bir yıl geçmiştir ve Latife Hanım bir ayı aşkın süredir, Çekoslovakya'nın Tatra bölgesindeki sanatoryumda Fatma Saliha takma adıyla girdiği inzivasından, geride kalan arkadaşı Vasıf Bey'le (Çınar) mektuplaşmasını sürdürmektedir. Bu Tatra nereden, nasıl bulunup seçilmiştir acaba?..

BİR TEK SUYU İYİDİR

İnönü'nün Harbiye'den ve Kurmay Okulu'ndan çok yakın arkadaşı olan rahmetli Orgeneral Ali Fuat Erden'in **"İsmet İnönü"** biyografi çalışmasında, Tatra'nın adının geçtiğini gördüm. 4'üncü Ordu Komutanı Cemal Paşa'nın Kurmay Başkanı olan Ali Fuat Bey, şöyle anlatır Tatra'ya gidişini ve Tatra'daki sanatoryumu:

"Sina Cephesi'nde açık bir tayyare seyahatinde kaptığım göğüs nezlesi, 1918 yazında Şeria Cephesi'nde zatülcenbe dönüştü. İstanbul'da Enver Paşa'ya İsviçre'ye gönderilmemi istirham ettim. Kabul etmedi. Çaresiz Tatra'ya gittim. Tatra Karpat dağlarının güneyinde, Macar zenginlerinin yazlığıdır. Fakat iklim itibariyle sanatoryum şartlarını haiz değildir.Çok rutubetli, yağmurlu, rüzgârlı, fırtınalıydı. Güneşi az, havası kararsızdı. Bir Macar profesör **"Tatra'nın bir tek suyu iyidir"** demişti. Bir kasırga sanatoryumların etrafında, uzak mesafelere kadar bütün çam ağaçlarını kırıp devirmişti.

İSMET PAŞA MI SEÇTİ?

Bu kırık ve kuru çam parçaları uzaktan nâmütenahi mezar taşları gibi görünüyor, Tatra büyük bir kabristana benziyor. Mütareke olur maz Tatra havalisi bağımsız Çekoslovakya'nın Slovakya'sı oldu. Dost, müttefik ve kardeş Macaristan'a bir Türk kolordu komutanı olarak gelmiştim. Şimdi düşman bir memlekette bir düşman subayı oldum."

Latife Hanım için Tatra'yı belki, buranın adını Ali Fuat Erden'den duyan İsmet Paşa seçmiştir. Belki de İzmir'in seçkin ailelerinden Bedia Hanım ile 1926 başında tanışan ve 1927'de evlenecek olan Ali Fuat Bey, müstakbel eşine Tatra'dan bahsetmiş ve o da Uşşakizadeler'e bunu nakletmiştir.

Latife Hanım'ın ricası

Çekoslovakya'daki Tatra Sanatoryumu'nda yatmakta olan Latife Hanım'dan Vasif Bey'e bir mektup daha gelir. Tarih 4 Şubat 1927'yi göstermektedir. Fatma Saliha takma ismiyle yazan Latife Hanım çok mutsuzdur. Sonsuz bir boşlukta yuvarlanmaktan söz eden Latife Hanım'ın Vasıf Bey'den bir ricası vardır: Fazla teessür ve heyecan gösteren bir kadını asil ve ince ruhlu insanların anlaması gerekir.

YARIN

- İki kez ayrıldılar boşanamadılar, hep Atatürk affetti ama...
- Latife Hanım boşanmış olmayı uzun süre kabullenemedi.

Tarihler 30 Ağustos 1924'ü gösteriyor. Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nın ön mü yerlerinden Dumlupınar'da yaptırılan İ. uchul Asker Anıtı'nın temel atma törenine eşi Latife Hanım'la birlikte katıldı.

7/62 99

Ek-2/5

atife Hanım uzun süre oşanmayı kabullenmedi

Aralarındaki gerginliklerden sonra Atatürk iki kez Latife Hanım'dan ayrılmaya teşebbüs etmiş, ama sonra ortam yumuşatılmış, evlilik devam etmiştir

ife Hanım, Atatürk'le barışıp yeniden eraber olmayı herhalde ümit etmiş ve nkara'dan haber gelmesini galiba bek-miştir.. Çünkü daha önce de araların-aki şiddetli gerginliklerden sonra, Ata- ayrılmaya teşebbüs etmiştir. İkisinde 'ün yakını olan Salih Bozok boşanmayı a görevlendirilmiştir. Ama daha sonra ışatılmış ve evlilik devam etmiştir.

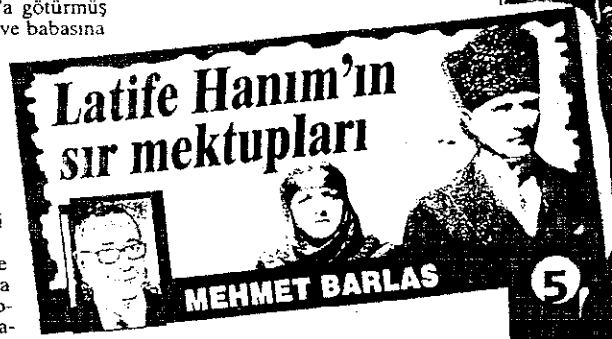
MEYEN KAVGALAR

Ülger'in "Latife Gazi Mustafa Kemal" nkilap Kitabevi) göre, Atatürk'ün ilk rizi geçirdiği 10 Kasım 1923'te, Latife kara'da değil İstanbul'dadır. Salih Bo-vga sonrasında Atatürk'ten aldığı tali-e Latife Hanım'ı İstanbul'a götürmüş İstanbul'da bulunan anne ve babasına ştir.

'ün ikinci ve ciddi kalp nde, Latife Hanım gerekir-tek başına Ankara'ya dö-öyler. Salih Bozok bunu duyurunca, o da itiraz et-ce bu kavga geride kalır ve ım, doktorların kesin istira-kocasına bir hemşire gibi

nce de, denizden Hamidiye başlayıp, sonra Samsun'da lan Karadeniz-Doğu Anado-e büyük bir kavga ile ve Ata-rılma kararı ile bitmiştir. Sivas ve Erzurum illerinin her atife Hanım'ın Atatürk'e "Kemal" diye ağırmaları duyulmuş ve sonunda Atatürk devam ederken Latife Hanım, Salih Bo-nde Ankara'ya geri gönderilmek üzere yo-ıştır.. Salih Bey'in yanında Ismet İnö-lmek üzere yazılmış ve Latife Hanım'ın önderilme şeklinin bulunmasını isteyen ulunmaktadır.

ZASINI DEĞİŞTİRMEDİ

En son kavga 1925'in yaz akşamı patlayınca bu evlilik Atatürk tarafından bitirilmiş ve Latife Hanım geri

7/6299

...şehir ziyaretlerini birlikte yaparlar. Akşamüstü evlilik devam eder.

1925'in ocak ayında Konya üzerinden Tarsus ve Mersin'e uzanan gezide yine tartışmalar olmuş ve Atatürk Latife Hanım'ı Ankara'da bırakıp Silifke ve Taşucu'na yalnız gitmiştir.

...son kavga 1925'in yaz akşamı patlayınca Atatürk tarafından bitirilmiş ve Latife Hanım İzmir'e dönmemek üzere İzmir'e gönderilmiştir.

...Bozok'un anılarında, Latife Hanım'ın bosında Bozok'a yazdığı mektuplardan biri ...asım 1925 tarihini taşıyan ve İzmir'den ...bu mektupta, Latife Hanım, hâlâ evliyatife Gazi Mustafa Kemal" imzasını kullır.

...pta Salih Bey'in samimiyeti, açık sözlülünmakta ve "Zavallı annem mütemadiyen ...yor. Çünkü o kara ruhlu herifin yerinde ...ın, beni cambaz gibi ipte oynatmazdın. ...kati söylerdin" denilmektedir.

...N KOCAMDAN EMİNİM'

...Hanım'ın Salih Bozok'a yazdığı mektup ...ektedir:

...bası Muammer Bey) şimdi Avrupa'da, ...ni olmamak için burada olduğumu ha...rmedim. Artık bir teessür yığını gibi her ...iği koltuğa çöken bir annem ve ihtiyar ...nim yüzümden fena bir muameleye du...iyükannem var.

...m. Kimsem yok. Onun için ikinci babaı deruhte eden ve sözünün eri olan Sa...ıyorum.

...camdan eminim. Çünkü kadirşinastır. ...aludur. Aramızdaki gerginliğe nihayet ...güzel bir mazinin vereceğini kuv... Ben kendisine yazdığım mektupkanla göndermesini rica ettim.

...adır uykusuz, gıdasız, idama mahsbabı çocukluk. Halbuki çocuklar ...adan muaftır. Salihsin. Salah ve ...eğine eminim. Latife Gazi Musta...

...ğü gibi Latife Hanım, olup biten...uk"a yormakta ve boşanmanın çok ...olduğunu söyleyerek, işin düzeltil...nektedir.

...kadarıyla Latife Hanım, boşana Atatürk'e de mektuplar yazmış ...alamamıştır. Geçmişteki deneyim...an Salih Bozok da, çifti birleştir...işimde bulunamamıştır.

...A RUHLU HERİF KİM?

...deki şubatta Türk Tarih Kurumu, ...atürk'ün boşandıktan sonra Latife ...mış olduğu tek mektubu açıklaya...Latife Hanım'ın Kağıtları"nın çok ...pplayacağı kesindir.

...ozok'a yazılan mektuptaki "Kara ... acaba kimdir.

...Hanım'ın mektup yazarak Ata...rını yapmaları için başvurduğu ve ...n isimler acaba kimlerdir?

...e başta evliliğe karşı çıkan Fethi ...eya arasının hiç iyi olmadığı Nuri ...yardım istemiş olamaz.

...İzmir'e gönderilmiştir

TARTIŞMALARIN YAŞANDIĞI GEZİLER

Evlilikleri sırasında Tokat, Sivas, Erzurum illerinin her birinde, Latife Hanım'ın Atatürk'e "Kemal" diye başlayan bağırmaları duyulmuş, sonunda Atatürk seyahate devam ederken Latife Hanım Salih Bozok eşliğinde Ankara'ya geri gönderilmek üzere yola çıkartılmıştır.

'Neşe ve ümit dolu günlerdi'

Atatürk ve Latife Hanım 17 Mart 1923 Mersin'de.

"Latife Hanım'ın Kağıtları" açıklanınca ona gelen mektuplar da yakın tarihin karanlığından gün ışığına çıkacak.

Bu yazı dizisinde Latife Hanım'ın, kendisini Ankara'dan İstanbul'a götüren Vasıf Çınar'a yazdığı ve 21 Ağustos 1926'da başlayan mektuplarını yayınladık. Bu mektuplarda Latife Hanım, içinde bulunduğu ruh haletini pek açık ifadelerle anlatmaktadır.

Elimizdeki son mektubu, 21 Şubat 1927 tarihini taşıyor.

Artık bu mektupta Fatma Saliha imzası yerine Latife'yi kullanmıştır. Tatra'daki sanatoryumdan son ayrıntılı mektubudur bu:

İLKBAHARDA İTALYA'YA

"Muhterem, muazzez kardeşim,

Telefonda vaad ettiğiniz habere intizar ettim. Geciktiğini görünce yine rahatsız etmeye mecbur oldum. Geldiğim günden beri sıhhatime, istirahatime çok itina eden doktor Sintag, Mart ve Nisan aylarının, bu rahatsızlık için pek ziyade tavsiye edilen ve ilkbaharda letafetine doyulmayan Meran'da (İtalya) geçirmekliğimi istiyor. Kardan, yeşillik ve çiçek içine gitmek benim de hoşuma gidiyor. Esasen Mart'ın 10'undan sonra burası çok ratib (rutubetli) olurmuş. Mart'ın 5'inde Doktor Sintag'ın refakatı gelecek. Arzu ettiğim takdirde bana refakat edeceğini söyledi. Hakiki bir anne olan yaşlı ve tecrübekâr madamın refakatinden istifade etmeyi doğru buluyorum.

Sıhhatim çok iyileşti.. Dört kilo aldım. Güneşte de yattım. Meran'ın güzel ilkbahar havasını 6-7 hafta teneffüs etmekle, keder hayatına nihayet verebileceğimi söylüyorlar. Sevgili yurduma avdet edeceğim gün yaklaşıyor demektir. Bilseniz nasıl seviniyorum. Bazen çocuk gibi ağlıyorum. Artık hastane hayatı yaşamaktan sıkıldım. Latife."

Latife Har , Vasıf Çı a 1927 Martı'nın başında çok kısa bir mektup daha yazmış ve bu ayın 7'sinde Viyana'ya geçip, oradan bir süre dinleneceği, İtalya'nın kuzeyinde ve Alp Dağları'nın eteğinde bulunan Meran'a gitmiştir.

Bu son mektubunda sağlığının düzeldiğini söyler ama yaşamaktan şikâyet eder ve "Hayatı hakiki çehresiyle görmek, her zaman nasibimdir. Bu benim talihimin icabatından" der.

BİTTİ

LATİFE Hanım'ın Atatürk'le yaptığı başarısız evliliği, Türk basınında sayısız defalar dizi yazılara konu oldu. Bunlarda genellikle Latife Hanım'ın başlattığı kavgalar vurgulanır ve bu genç kadının Atatürk'e uyum gösteremediği yargısına varılır. Hatta "Keşke Atatürk kendisine aşık ve uysal Fikriye ile evlenip mutlu olsaydı" diyenler bile çıkmıştır.

'BANA BAKMAYİN'

Ancak Atatürk'ün yıllar sonraki şu değerlendirmesi de hep hatırlanacaktır:

Eşini mutlu edebilecek herkes evlenmelidir. Çocuk sahibi olmalıdır. Bana bakmayın, bu meselede **örnek İsmet Paşa'dır. Benim hayatım başka türlü düzenlenmiştir. Buna rağmen tecrübesini yaptım. Sonra anladım ki, bu iş benim başaracağım bir iş değildir."**

Yazıyı Can Dündar'ın çalışmasından aldığımız ve Latife Hanım'ın 22 Ekim 1947'de Mevhibe İnönü'ye yazdığı mektupla noktalayalım:

"Pek muhterem Hanımefendi,

Canım kardeşim,

Dün akşam Ömer'den beni çok mütehassis eden bir mektup aldım; ve kendi öz evladıma yazar gibi, derhal cevap verdim. California'nın insanlarını, iklimini ve kendi tehassüsatını o kadar güzel anlatmış ki, satırlarını zevkle okudum. Sonra uzun uzun düşünmeğe daldım, onun mini mini kundaklı hali ve benim onu kalbime bastırırken içimde ilk defa uyanan "annelik" ihtiyacı hatıramda canlandı. Onlar neşe ve ümit dolu günlerdi. Kısa bir zaman içinde bütün emellerim, ihtiyaçlarım hatta insanlık ve vatandaşlık haklarım birer birer sararıp solup sonbahar yaprakları gibi yerlere saçıldı. Hiç kimsenin anlamadığı nice yoksunluklarla boğuştuğum bu acı günleri düşündüm. Ve bu müddet zarfında sizin samimi şefkat ve alakanızın benim biricik desteğim olduğunu bir kere daha hissettim. Gayri ihtiyari gözlerim yaşardı. Beni daima olduğum gibi gören ve anlayan güzel kardeşim. Allah sizden razı olsun. Eminim ki çocuklarınıza karşı duyduğum sevgi ve alakayı da tabi bulacaksınız ve olduğu gibi anlayacaksınız. Bu birkaç kardeş çocuğu olmasa, bu yıpranmış hayatın anlamı kalmazdı.

Latife Uşşaki."

77 yaşındaki Latife Hanım 12 Temmuz 1975'de İstanbul'da

7/62 99

EK-36

3 Ocak 2005

7/6299

Hürriyet

2005 Pazartesi Kurucusu: Sedat Simavi 1896 - 1953 Fiyatı: 35 YKr (350 bin TL)

İncelemeden açıklamayın

Latife Hanım'ın mektup ve günlüklerini okuyan tek kişi olan Prof. Reşat Kaynar: "Bu belgeler bir bilim kurulu tarafından incelensin, öyle açıklansın."

25 yıllık yasağı o koydurdu

Atatürk'ün 2... yıl evli kaldığı Latife Hanım'ın günlükleri ve mektupları üzerinde mahkemece verilen yayın yasağı cuma günü sona eriyor. 25 yıl önce bunları okuyan tek kişi olan ve gizlilik öneren Prof. Reşat Kaynar, şöyle konuştu:

Deri ...ir pişmanlık var

"Latife Hanım'ın 5 ciltlik günlüklerinde evlilik hayatına ilişkin itiraf ve sıkıntıları yer alıyor. Ayrıca derin bir pişmanlık mevcut. Mektup ve günlüklerdeki bilgiler hem Atatürk'le evliliği, hem de yakın tarih açısından önemli."

Ben de o kurula girerim

"Bu önemli belgelerin açıklanmadan önce bir bilim kurulu tarafından incelenmesi çok daha sağlıklı olacaktır. Ben bugün 98 yaşındayım ama isterlerse o bilim kurulunda ben de çalışabilirim." ■ 5. sayfada

Sefa KAPLAN

DİYANET'E GÖRE

Dini bayramda tatil caiz değil

Diyanet İşleri, "Yılbaşında eğlenmek caiz değildir" hutbesinin ardından 21 Ocak'ta camilerde okunacak Kurban Bayramı hutbesiyle de tartışma yaratacak. Diyanet'e göre, "Dini bayramda tatil, ilahi amaçla bağdaşmaz" mış. ■ 19'da

Coşkunumuzu gören var mı

TÜRK BABA GÖZYAŞI DÖKÜYOR

■ Tsunami sırasında Tayland'da sevgilisi Helga ile kaybolan Coşkun Martin Ulutaş'tan hâlâ haber yok. Ulutaş'ın Almanya'da yaşayan Çankırılı babası Dursun Ulutaş ve Alman annesi umutla bekliyor.

■ Oğlunun Tayland'a ikinci kez gittiğini belirten anne Brigitte Ulutaş, "Gücümüz gittikçe tükeniyor. Bölgeden sağ kurtulanlardan oğlumu gören, tanıyan, yerini bilen varsa bize ulaşsın" diyor. ■ 17'de

■ Tuncay YILDIRIM

Coşkun Ulutaş ve sevgilisi Helga Lackner.

Şimdi barışa hizmet zamanı

Dışişleri Bakanı Gül, bugün çıkacağı İsrail ve Filistin'i kapsayan "tarihi ziyaret" öncesi Hürriyet'e konuştu:

Uğur ERGAN

■ "Şimdi dostlukları geliştirme, barışa hizmet etme zamanıdır. Barış için açık ve gizli tüm diplomasi yollarını kullanacağız. Yanlış olduğunda Türkiye cesaretli bir şekilde sesini çıkarmıştır. Ama devamlı bu konuyu istismar eder şekilde konuşmamak lazım." ■ 18'de

Boyundaki dövmeden teşhis edilecek

Tayland'da kaybolan Seda ve eşi Justin Ledingham'dan hâlâ haber yok. Anne ve babası, kızlarını boyundaki güneş dövmesinden teşhis edecek.

İsveçli anne: Çocuklarımı bırakıp kaçamazdım ■ 17. sayfada

BİLBUL Tam 8 sayfa

Doğu Anadolu'da KAYAK Boyladığın tutkuyu unutmayın.

7/6299+ EE-3/7

GÜNLÜKLERE YAYIN YASAĞI KONMASINI TAVSİYE EDEN ORD. PROF. DR. REŞAT KAYNAR

Latife Hanım'ın günlüğünü bir bilim kurulu incelesin

LATİFE Hanım'ın mektup ve günlüklerinin 25 yıl boyunca kamuoyuna açıklanmamasını tavsiye eden Ord. Prof. Dr. Reşat Kaynar, 25 yıllık yasak süresinin dolmasına az bir süre kala yaptığı açıklamada, halen Türk Tarih Kurumu'nda bulunan belgelerin bir bilim adamı heyeti tarafından incelenip değerlendirilmesi gerektiğini söyledi. Prof. Kaynar, Latife Hanım'ın mektup ve günlüklerinde yakın tarih açısından son derece önemli bilgiler bulunduğunu da ifade etti.

Konuyla ilgili sorularımızı cevaplandıran Ord. Prof. Dr. Reşat Kaynar, o dönemin şartları içerisinde Latife Hanım'ın mektup ve günlüklerinin yayımlanmasını doğru bulmadığını belirterek, 25 yıllık bir sürenin sağlıklı olacağını düşündüğünü vurguladı. Prof. Kaynar şöyle konuştu:

EVLİLİK İTİRAFLARI

"Latife Hanım'ın terekesine incelenmesi için mahkeme tarafından el konuldu. Bilirkişi olarak da beni tayin ettiler. Latife Hanım'ın bütün evrakı metrukesi bana teslim edildi. Ben de günlerce okudum ve tasnif ettim. İçlerinde Atatürk'le ve yakın tarihimizle ilgili çarpıcı bilgiler vardı. Bir tarihçi olarak, bunların o günün şartlarında kamuoyunun bilgisine sunulmasını uygun bulmadım. Mahkemeye yazdığım raporda, bütün mektup ve günlüklerin o zaman üyesi bulunduğum Türk Tarih Kurumu'na verilmesini ve 25 yıl süreyle yayımlanmamasını tavsiye ettim."

Prof. Kaynar, Batılı bir terbiye alan Latife Hanım'ın hayatının son yıllarına kadar günlük tuttuğunu belirterek, şunları söyledi:

"Hatırlayabildiğim kadarıyla günlükleri tam beş cilt defterden müteşekkildi. Asıl önemli bilgiler de burada zaten. Evlilik hayatına ilişkin itiraf ve sıkıntıları bu günlüklerde yer alıyor. Ayrıca derin bir pişmanlık mevcut. Latife Hanım'ın sağlığında hiçbir gazeteciyle konuşmadığını hatırlarsanız, bu bilgilerin hem Atatürk'le olan evliliği, hem de yakın tarih açısından ne kadar önemli olduğunu kavrayabilirsiniz. Bunun için, bu önemli belgelerin bir bilim kurulu tarafından incelenmesi çok daha sağlıklı olacaktır. Bugün 98 yaşındayım, ama isterlerse o bilim kurulunda ben de çalışabilirim."

25 yıl önce Latife Hanım'ın günlük ve mektuplarını okuyan tek kişi olan Ord. Prof. Dr. Reşat Kaynar, mahkemeye bunların 25 yıl boyunca kamuoyuna açıklanmamasını tavsiye etti. Bu 25 yıl, 2005 Şubatı'nda doluyor. Günlük ve mektuplar hakkında ilk kez konuşan Prof. Kaynar, özellikle 5 cilt tutan günlüklerin yakın tarih açısından önemli olduğunu belirtti. Prof. Kaynar'a göre, günlüklerin her satırında derin bir pişmanlık var.

Sefa KAPLAN

Ayrılma kararından sonraki içli mektup

Prof. Kaynar, Latife Hanım'ın mektupları arasında kendisini en çok hangisinin etkilediğini de şöyle anlattı:

"Mektuplardan birisi, muhtemelen ayrılma kararından sonra yazılan bir mektuptu bu, 'Mukaddes Paşam' diye başlıyor ve Atatürk'ün kendisi için taşıdığı önemi dile getiriyor. Benim gördüğüm kadarıyla, Latife Hanım'ın bir kadın tarafından yazılmış en içli mektup budur. Bir de, verem olduktan sonra bir mektup yazıyor ve tedavi için Avrupa'ya gitme izni istiyor. Mustafa Kemal, ancak kimseyle konuşmama şartıyla izin veriyor."

PROF. DR. METE TUNCAY

Politik bir sonuç çıkacağını sanmam

Ben Latife Hanım'ın günlük ve mektuplarının Cumhuriyet tarihi açısından çok önemli olacağını sanmıyorum. Oradan *Atatürk'ün özel* hayatına ve kişiliğine dair ayrıntılar çıkacaktır. Ama devlet adamlığına politik kişiliğine ilişkin bir şey olmaz. Meğer ki Latife Hanım'ın Çankaya'daki konuşma ve tartışmaları analiz edilmiş olsun. Doğal olarak, böyle bir şeyin ihtimal vermek güç. Ancak, bir genç kadın gözüyle Atatürk'ün üç ayrı yönü nasıl algılandığını görebileceğimizi tahmin ediyorum. Evlilikten çok uzaktan hayran olunan bir insan süreci ve evlilik bittikten sonraki... Bu da az şey değil ama bundan fazla bir sonuç çıkmaz.

7/6299 EK-3/8

4 Ocak 2005

AYDIN DOĞAN VAKFI'NCA İLETİŞİM ÖĞRENCİLERİ İÇİN HER YIL DÜZENLENİYO

Genç İletişimciler Yarışması sonuçlandı

İletişim fakülteleri arasında her yıl düzenlenen Aydın Doğan Vakfı Ge İletişimciler Yarışması'nın 16'ncısının sonuçları açıklandı. Aydın Doğa Vakfı'nca, nitelikli medya çalışanı ve yöneticisi yetişmesine katkı sağlan amacıyla düzenlenen yarışmaya 727 öğrenci katıldı. Yarışmada en ço ödülü, Anadolu, Ankara, Yeditepe, Marmara ve Ege üniversitelerinin öğrencileri aldı. Yarışmada birincilik alan genç iletişimciler şöyle:

YAZILI DALI: Neslihan Onat-Anadolu Ü. (En İyi Haber); Handan Sema Ceylan-Akdeniz Ü. ve Feryade Tokan-Yeditepe Ü. (İki ayrı çalışmayla En İyi Röportaj); Mehtap Küçükkarakaş ve Harun Yıldız-Gazi Ü. (En iyi Araştırma-İnceleme); Nildağ Kılıç-Ege Ü. (En İyi Fotoğraf); Cem Karadağ-Marmara Ü. (En İyi Magazin Haberciliği); Mehmet Tosun-Gazi Ü. (En İyi Sayfa Düzenlemesi); Fatih Aydoğdu ve Begüm Taşkıran-İstanbul Ü. (En iyi Spor Haberi).

GÖRSEL DALI: Safiye Işıklı-Kocaeli Ü. (En iyi Televizyon Haberi); Meltem Cemiloğlu, Nurhak Karayol, Gonca Küpçü, Alaz Soytemiz, Emir Çakaroz-Anadolu Ü. (En İyi Televizyon Programı); Sertaç Çevik ve Hakan Fıçıcı-İstanbul Ü. (En İyi Belgesel.)

İŞİTSEL DALI: Nurcan Haylamaz-Ankara Ü.

REKLAM DALI: Ayça Gürkol-Yeditepe Ü. (En iyi Reklam Filmi Senaryosu); Nuri Ertuğ Tuğalan, Ozan Can Bozkurt, Öykü Şenhan ve Sanem Tanrıverdi-Ankara Ü. (En iyi Basın Reklamı); Vildan Uysal, Enver Uçarer-Ege Ü. (En iyi İnternet Reklamı); Duygu Kutlu, Buğra Ertürk ve Muharrem Gürsu-Ege Ü. (En iyi Açıkhava Reklamı); Şafak Şahin, Emre Yurdakul, Adnan Çakır, Semih Erman Yüksel ve Özgür Uslu-Anadolu Ü. (En iyi Reklam Kampanyası Büyük Ödülü.)

HALKLA İLİŞKİLER DALI: Uğur Bulduk, Erhan Kaya Sümer, Yücel Gürcan-Ege Ü. (En iyi Kurumsal İletişim Planı); Neslihan Bayrak, Duygu Özcan, İsmail Çelikak, Aykut Kurt-Doğu Akdeniz Ü. (En iyi Pazarlama.)

EN ÖZGÜN/ANLAMLI TOPLUMSA SORUMLULUK PROJESİ: Cem Özt Umut Deniz Kırca ve Fırat Arslan-Anadolu Ü.

İNTERNET YAYINCILIĞI DALI: Mesu Aykaç-Gazi Ü. (En İyi İnternet Yayını) Şafak Akyol-Ankara Ü. (En İyi Kişisel Sertaç Pişkin-Bahçeşehir (Mikro Site.)

Aydın Doğan Vakfı yarışmasının ödül t 1 Mart'ta Doğan TV Center'de yapılacak.

■ AN

TTK BAŞKANI YUSUF HALAÇOĞLU HÜRRİYET'E KONUŞTU

Latife Hanım için açıklama 2 Şubat'ta

TÜRK Tarih Kurumu (TTK) tarafından Şubat 2005'te kamuoyuna açıklanacak olan Latife Hanım'ın yazışmalarını okuyan tek kişi olan Ord. Prof. Dr. Reşat Kaynar'ın "Bu belgeler bilim kurulu tarafından incelenip öyle açıklansın" sözlerine TTK Başkanı Yusuf Halaçoğlu, karşılık verdi. Halaçoğlu, "Böyle bir kurul söz konusu değil. Yazışmalar 2 veya 3 Şubat'ta kamuoyuna açıklanacak" dedi.

Hürriyet'e konuşan TTK Başkanı Yusuf Halaçoğlu şunları kaydetti:

"Bu açıklama, Kaynar'ın kendi bilgisi dahilinde yapılan bir açıklamadır. Herhangi bir bilim kurulu oluşturulması söz konusu değildir. Biz TTK olarak 2 veya 3 Şubat'ta kamuoyuna belgelerin içeriğiyle ilgili bir açıklama yapacağız. Bu açıklamada belgelerin ne kadarı hatırat, ne kadarı mektup, ne kadarı Latife Hanım tarafından Atatürk'e yazılmış onu kamuoyuyla paylaşacağız."

Halaçoğlu, 25 yıldır TTK himayesinde bulunan ve gizlilik süresi Şubat 2005'te dolacak olan Latife Hanım'a ait mektupların açıklanması konusunda Latife Hanım'ın ailesine danışacaklarını ve onların isteğine göre "çok özel olanlarının yayınlanmayacağını" kaydetti. Halaçoğlu, bu belgelerin, 1980 yılında mahkeme tarafından kendilerine, "çok özel olanlarının yayınlanmaması kaydıyla verildiğini" anımsattı.

■ İsa ARSLANOĞLU (ANKARA)

Milliyet

7/6299

TPR-519

SALI 11 Ocak 2005

Açık Pencere

Memurların yüzde 94'ü yoksulluk sınırının altındaymış. Demek ki, "işini bilen memur" oranı yüzde 6'ya düştü.

Haldun Ertem

MELİH AŞİK

Faks: 505 63 20 m.asik@milliyet.com.tr

Latife Hanım...

Atatürk'ün eşi **Latife** Hanım'ın günlük ve mektupları üzerindeki yayın yasağı şubat ayında bitiyor. Kimileri tetikte... Her türlü değeri magazine ve paraya dönüştürme hevesinde olanlar ile **Atatürk**'ü yıpratmak için fırsat kollayanlar, iyi bir av yakalama umudunda...

Nebil Özgentürk, Sabah'ta uyarıcı ve çok güzel bir yazı yazdı.

Latife Hanım, sağlığında, bütün ısrarlara rağmen gazetecilerin konuşma isteklerini geri çevirmiş, örneğin **Niyazi Banoğlu**'na:

- Biz ayrılırken müşterek hayatımıza dair konuşmayacağız diye birbirimize söz vermiştik, demiştir.

Dizi yazı teklifiyle gelen **Nezihe Araz**'a da, Osmanlı'da eşinden ayrılan kadınların kocalarıyla ilgili tek söz etmediklerini anımsatmıştır.

Latife Hanım, 1975 yılında yaşama veda etmiş. Onun yalnız yaşadığı eve giren devlet, yazılı çizili ne varsa el koymuş... Bu belgelerle ilgili süreli yasak ilan etmiştir. Şimdi o süre doluyor. Belgeler açıklanacak.

Latife Hanım'ın sağlığında açıklamayı uygun görmediği, ölümünden sonra da açıklanmasını vasiyet etmediği belgeleri devlet hangi hakla açıklar? Ortada bir devlet sırrı bulunmadığına, mektuplar tamamen özel sırlar içerdiğine göre, devletin böyle bir işgüzarlığa hakkı ve yetkisi olabilir mi?

Nebil Özgentürk, Latife Hanım'ın yakınlarının sağ olduğunu, belirtip mektupların onlara verilmesini öneriyor. Başka sonuçlar da düşü-

Ucuzluk ülkesi!

Gittiği hekim, okurumuzdan çeşitli kan tahlilleri istiyor. Okurumuz Amerikan Hastanesi laboratuvarına gidiyor. İstenen tahlillerden biri Hemoglobin A1... Ücret soruyor; 54 milyon lira... Okurumuz Çapa Tıp Fakültesi'ne fiyat soruyor.. Orada aynı tahlil 18 milyon lira... Okurumuzun Almanya'da Frankfurt'ta bir üniversite hastanesinde tanıdığı vardır. Oraya fiyat soruyor: 4 euro... Yani 7 milyon lira... **Orhan Veli**'nin "Bedava yaşıyoruz bedava" diye dizesi vardır. Gelse de şu durumu görse rahmetli...

ÇİZİYORUM Ercan Akyol eakyol@milliyet.com.tr

Kılıç Ali anlatıyor

Atatürk'ün en yakın arkadaşlarından **Kılıç Ali**'nin anıları 800 sayfalık tek cilt halinde Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları'ndan çıktı.

Kılıç Ali iki subay arkadaşıyla 1919'da Sivas'ta **Mustafa Kemal**'e katılmış, **Ata** ölene kadar yanından ayrılmamıştır. Oğlu **Altemur Kılıç** bize kitabı tanıtırken babasının bir espirisini de naklediyor...

Atatürk'ün etrafını bir gezide halk kalabalığı sarmış. İri yapılı Kılıç Ali kalabalığı dağıtmak için girişir. Atatürk:

Ada

Ger
çiğl

CAN DÜNDAR

can.dundar@e-kolay.net

Tarih: 26 Aralık 20
Yer: İstanbul
Saat 15.00'te T
Kültür Merkezi önünde b
den yükselen alevlerle irk

Gençten biri cayır c
Yanık ten kokusu İstik
doğru yayıldı. Az sonra
genç, Taksim İlkyardım
kaldırıldı. Vücudunun yü
çindeydi.

Tiyatro gişesi önün
dehşet içinde kalakaldı.

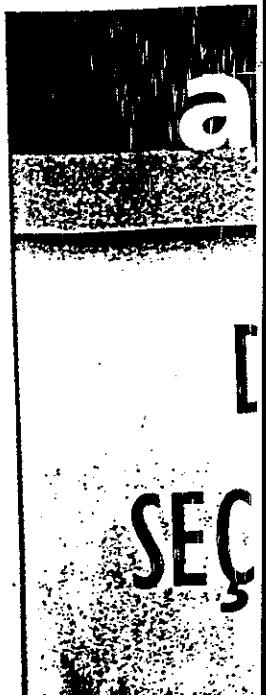
Ne olduğunu bile an

Oysa genç eylemci,
vermeden önce **"Tecri
ride hayır"** yazılı bir p

Uşak E-Tipi cezaevi
tahliye olmuştu.

Temmuzdan beri öl
Eyleminin 154. günün

Birkaç saat sonra

7/6299

Hürriyet PAZAR, 23 Ocak 2005

EK-3/10

Sezer'e verilmeyen mektupları bize verin

'Bu konuda görüşlerimizi dile getirdiğimiz zaman, 'konuşmayın' diye tehditler almaya başladık. Biz aile olarak huzursuzuz ve bunun için bu konuda daha fazla konuşmak istemiyoruz. Halamın evrak-ı metrukesini bize versinler ve ne yapacağımıza biz karar verelim. Tartışmalar da son bulmuş olur.'

LATİFE Hanım'ın günlük ve mektuplarının üzerindeki 25 yıllık yayın yasağının bitmesine az bir süre kala, yasal mirasçılardan Dilek Bebe, evrakın bütünüyle kendilerine iade edilmesi gerektiğini söyledi. Bebe, daha önce Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in talebini geri çevirdiğini açıklayan Türk Tarih Kurumu (TTK) Başkanı Prof. Yusuf Halaçoğlu'na bunun için başvurduklarını ama net bir cevap alamadıklarını kaydetti.

TTK İLE GÖRÜŞTÜM

Dilek Bebe, TTK Başkanı Prof. Yusuf Halaçoğlu'nun, "Bu belgeler arasından çok özel olanlar çıkarsa, bunları yayınlamayacağız. Tabi bunun için önce ailesiyle görüşüp bir mutabakata varacağız. Onların isteklerine saygı göstermek zorundayız" sözleri üzerine vakit yitirmeden kendisine başvurduklarını da söyledi. Prof. Halaçoğlu'na, "Latife Hanım'ın günlük ve mektuplarının kendilerine ait olduğunu ve bunun açıklanmasını istemediklerini ve iadesini talep ettiklerini" net bir dille ifade ettiklerini kaydeden Dilek Bebe, ancak bir mutabakata varamadıklarını belirtti.

İNSANLAR MERAKLI

İnsanların Atatürk'le Latife Hanım'ın özel hayatına bu kadar meraklı olmalarına bir türlü anlam veremediğini de ifade eden Dilek Bebe, şöyle devam etti: "Bu konuda görüşlerimizi dile getirdiğimiz zaman, 'konuşmayın' diye tehditler almaya başladık. Biz aile olarak huzursuzuz ve bunun için bu konuda daha fazla konuşmak istemiyoruz. Halamın evrak-ı metrukesini bize versinler ve ne yapacağımıza biz karar verelim. Böylece tartışmalar da bir son bulmuş olur."

ÇANKAYA İSTEMİŞTİ

TTK Başkanı Prof. Yusuf Halaçoğlu, daha

Dilek Bebe, Atatürk'le Latife Hanım arasında yaşananların kamuoyuna maledilmek istenmesinden rahatsız olduğunu ifade etti. Dilek Bebe, şöyle konuştu: "Halamın günlük ve mektuplarının elimizden zorla alındığı yetmiyormuş gibi, şimdi de kamuoyuna açıklanacağı yönünde haberler alıyoruz. Bunu yapmaya kimsenin hakkı yok. Bu mektuplar ve günlükler, insanların özel hayatına dairdir ve mahremdir. Dolayısıyla, kamuoyuna açıklanmasının kimseye bir faydası olacağını sanmıyorum. Asıl anlamadığım da şu: Bu günlük ve mektuplarda ne bulmayı umuyorlar ki? Teyzemin bu kadar çok sevdiği bir insan hakkında olumsuz bir şey söylemesi mümkün değil."

Mektuplar ailenin değil, kamuoyunun

Latife Hanım'ın günlük ve mektuplarının 25 yıl süreyle yayımlanmamasını

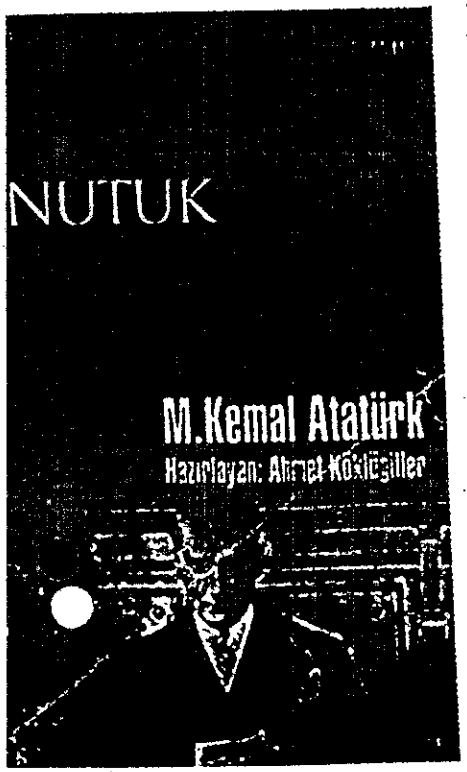
rını bize verin, ne yapacağımıza biz karar veririz' deme hakkı yoktur. Benim daha

7/6299

Ek-3/11

Atatürk'ün Nutuk'u CD'den dinlenecek

Cumhuriyet'in hangi zorluklarla kurulduğunu yeni nesillere anlatan, iç ve dış politikayla ilgili bilgi veren Atatürk'ün yazdığı 'Nutuk' seslendirilerek CD'ye aktarıldı

YILDIZ YAZICIOĞLU Ankara

Mustafa Kemal Atatürk'ün, Türkiye Cumhuriyeti'nin hangi zorluklarla kurulduğunu anlattığı, yeni nesillere iç ve dış politikaya dair ipuçları verdiği "Nutuk" adlı eseri, seslendirilerek dijital ortama taşındı.

Nutuk CD'sinde, Ata'nın tasvir ettiği 1. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı hakkında kronolojik bilgiler de bulunuyor. CD'de, Atatürk'ün Nutuk'ta savaşa ilişkin yer alan görüşleri Mehmet Atay tarafından seslendirildi. Atatürk'ün bilinen pek çok fotoğrafının da bulunduğu CD'de, Nutuk'ta adları geçen Halide Edip Adıvar, Damat Ferit Paşa, Son Padişah Vahdettin gibi şahşiyetlerin de fotoğrafları yer alıyor. CD'de "Mecelle", "Babıali", "Mondros Mütarekesi" gibi sözcüklerin ne anlama geldiği de tek tek anlatılıyor.

CD'de konuşan Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu da, Nutuk'un bugün okunmasında dilden kaynaklanan ciddi anlaşılma problemi olduğunu öne sürdü. Mumcu, Nutuk'un bu nedenle digital ortamda tekrar düzenlendiğini ve anlaşılır hale getirildiğini belirtti. Atatürk, Nutuk'u ilk kez 15 - 27 Ekim tarihlerinde yapılan CHP'nin 2. Kurultayı'nda, toplam 36.5 saatte okumuştu.

Latife Hanım'ın mektupları şubat'ta

Türk Tarih Kurumu (TTK) Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu, Atatürk'ün boşandığı eşi Latife Hanım'ın 25 yıldır saklanan özel evrakını şubatta kamuoyuna açıklayacaklarını söyledi. Latife Hanım'ın ölümünden sonra mahkeme aracılığıyla TTK'ya teslim edilen özel evraktan ailesinin kişiye özel gördüğü belgelerin açıklanmayacağını kaydeden Halaçoğlu, "Latife Hanım'ın ailesine soracağız. Onların istemediği belgeleri saklı tutacağız" dedi. ■ AA

Milliyet Gazetesi, 23 Ocak 2005 Pazar, Sayfa-4-

7/6299 EK-3/12

Ailesi izin verirse bir hafta sonra sırları açıklanacak

TÜRK Tarih Kurumu (TTK) Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu, Atatürk'ün boşandığı eşi Latife Hanım'ın ölümünden sonra mahkeme aracılığıyla TTK'ya teslim edilen özel evrakının şubat ayı başında açılacağını bildirdi.

Halaçoğlu, ailesinin kişiye özel gördüğü belgeler dışında evrakta bulunan her şeyi açıklayacaklarını belirterek, şöyle konuştu:

"Ailesine soracağız, ailesi karar verecek. Onların açıklanmasını istemediği belgeler için yapacak bir şey yok. Mahkeme de o yönde karar verdi. Herkes kendini onların yerine koymalı. Evrakta neler olduğunu bilmiyorum ama Latife Hanım'ın çok çok özel hayatıysa ona saygı göstermek lazım. Kadın hiç kimseye konuşmadı."

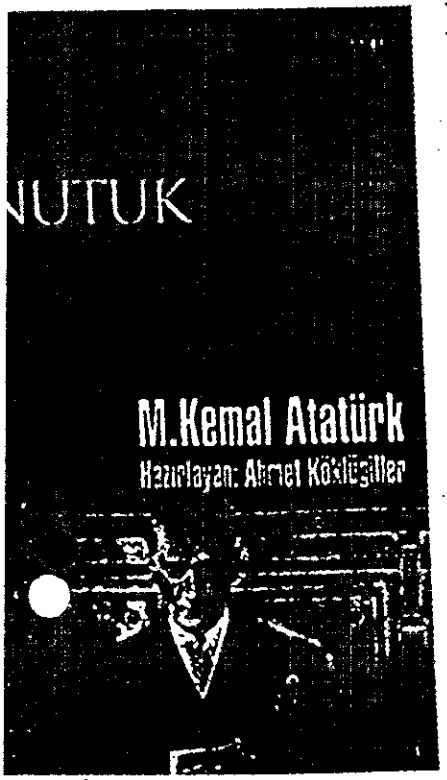
Evlilik hayatı konusunda hiçbir zaman konuşmayan Latife Hanım'ın Atatürk'e, Atatürk'ün Latife Hanım'a yazdığı veya Atatürk'e başkaları tarafından yazılmış mektupların da aralarında bulunduğu 2 büyük torba içindeki evrak, TTK'daki özel kasada 25 yıldır özenle saklanıyor.

SABAH - 23.01.2005 - SAYFA 19

7/6299 Ek-3/13

Atatürk'ün Nutuk'u CD'den dinlenecek

Cumhuriyet'in hangi zorluklarla kurulduğunu yeni nesillere anlatan, iç ve dış politikayla ilgili bilgi veren Atatürk'ün yazdığı 'Nutuk' seslendirilerek CD'ye aktarıldı

YILDIZ YAZICIOĞLU Ankara

Mustafa Kemal Atatürk'ün, Türkiye Cumhuriyeti'nin hangi zorluklarla kurulduğunu anlattığı, yeni nesillere iç ve dış politikaya dair ipuçları verdiği "Nutuk" adlı eseri, seslendirilerek dijital ortama taşındı.

Nutuk CD'sinde, Ata'nın tasvir ettiği 1. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı hakkında kronolojik bilgiler de bulunuyor. CD'de, Atatürk'ün Nutuk'ta savaşa ilişkin yer alan görüşleri Mehmet Atay tarafından seslendirildi. Atatürk'ün bilinen pek çok fotoğrafının da bulunduğu CD'de, Nutuk'ta adları geçen Halide Edip Adıvar, Damat Ferit Paşa, Son Padişah Vahdettin gibi şahsiyetlerin de fotoğrafları yer alıyor. CD'de "Mecelle", "Babıali", "Mondros Mütarekesi" gibi sözcüklerin ne anlama geldiği de tek tek anlatılıyor.

CD'de konuşan Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu da, Nutuk'un bugün okunmasında dilden kaynaklanan ciddi anlaşılma problemi olduğunu öne sürdü. Mumcu, Nutuk'un bu nedenle digital ortamda tekrar düzenlendiğini ve anlaşılır hale getirildiğini belirtti. Atatürk, Nutuk'u ilk kez 15 - 27 Ekim tarihlerinde yapılan CHP'nin 2. Kurultayı'nda, toplam 36.5 saatte okumuştu.

Latife Hanım'ın mektupları şubat'ta

Türk Tarih Kurumu (TTK) Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu, Atatürk'ün boşandığı eşi Latife Hanım'ın 25 yıldır saklanan özel evrakını şubatta kamuoyuna açıklayacaklarını söyledi. Latife Hanım'ın ölümünden sonra mahkeme aracılığıyla TTK'ya teslim edilen özel evraktan ailesinin kişiye özel gördüğü belgelerin açıklanmayacağını kaydeden Halaçoğlu, "Latife Hanım'ın ailesine soracağız. Onların istemediği belgeleri saklı tutacağız" dedi. ■ AA

Milliyet Gazetesi, 23 Ocak 2005 Pazar, Sayfa-4-

7/6299 EK-3/14

Hürriyet Kelebek 27.01.2005 Shf-7-

Latife Hanım'ın mektupları

"beşN birK"da bu akşam, Başbakanlık Devlet Arşivi Genel Müdürü Yusuf Sarınay, "Gazi ve Fikriye" kitabının yazarı Hıfzı Topuz, "Atatürk ve Latife" kitabının yazarı İsmet Bozdağ, Osmanlı Arşivleri'ni ve Latife Hanım'ın mektuplarını tartışacaklar. Programda, "Atatürk'ün eşi Latife Hanım'ın mektupları açıklanmalı mı?", "Mektuplarda yazanlar Türkiye'nin yakın tarihini değiştirecek mi?" gibi kamuoyunun merak ettiği birçok soruya yanıt aranacak. 20.00 CNN TÜRK

Salkım'dan yeni albüm

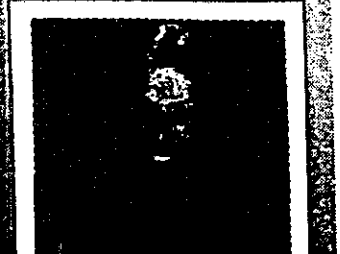
"Esra Ceyhan'la A'dan Z'ye" programına bugün, Yeşim Salkım konuk olacak. "Son Sigara" ve "Deli Mavi" gibi şarkılarıyla bir dönem Türk pop müziğinin önemli isimleri arasında yer alan Yeşim Salkım hem yeni albümü "Ayna" dan şarkılar seslendirecek hem de iş ve özel yaşamıyla ilgili soruları yanıtlayacak. 13.30 TV8

CNBC-e

abah Haberleri
ızura Doğru
iler "Dizi"
ğle Haberleri
ühan'la Her
ün
'le Yemek
ki
ku "Dizi"

06.00 Kuran-ı Kerim ve Türkçe Açıklaması
07.00 Kanal7'de Sabah
09.00 Hayat Dersleri
09.30 Nur Ertürk'le Her Sabah
11.30 Çizgi Film Kuşağı
13.30 Gündem 13

07.00 Geri Sayım
08.30 Ankara Gündemi
09.00 Teknik Analiz
09.30 Piyasa Ekranı
12.00 Finans Cafe
13.05 İyi Şeyler Oluyor
14.35 Dosya
16.30 Son Baskı
17.25 Son Baskı Haber

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK TARİH KURUMU BAŞKANLIĞI

7/6299

Ek-4/1

Sayı : Arş.Dok.Şb.460.2.1133
Konu :

Ankara, 1 .2.2005

YÜKSEK KURUM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 31.1.2005 tarih ve Öz.Kal.224.18 sayılı yazınız.

İstanbul 13.Sulh Hukuk Hakimliği ile Kurumumuz arasında, Atatürk' ün merhum eşleri Latife Hanım' a ait belgelerin teslim edildiği ve teslim alındığına dair yapılan yazışmalar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Yusuf HALAÇOĞLU
Türk Tarih Kurumu Başkanı

Ek: 3

Adres: Kızılay Sok. No.1 Sıhhiye 06100 ANKARA
Tel : 90(312) 310 23 68 • Faks: 90(312) 310 16 98

7/6299

EK-4/2

T. C.
İSTANBUL
13. SU[illegible] Bölüğü

370/299.

Türk Tarih Kurumu Başkanlığına. ANKARA.

Mütevaffa Tabiye Uçaklığı'na ait personel kayıt ve hüviyet cüzdanı ve ziyaret karnesi hüviyet cüzdanı gibi resmi evrakları (içerisinde muhtevi bulundukları tutanaklar ve sair) havi iki kalem halinde 17.I.980 tarih ve 2.22-II/1402 sayılı [illegible] tahmilen kurumunuza yukarıda tarih ve sayılı Ord.Müf.Başk.Yrd.Or. 980 tarihinde teslim edilmiş ve bu kalemler tamir olunup 22.I.980 tarihli teslim ve tesellüm tutanağı ekli olarak gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica olunur. 22.I.980

Başkanlık

Türk Tarih Kurumu
No. 1907
Ta. 4/2/1980
D. No. A/20/4

Yekinci Ordu

7/6299

EK-4/3

T.C.
İSTANBUL
12. Sulh Hukuk Mahkemesi

TESLİM VE TESELLÜM ZAPTI.

976/299.

Verilen karar gereğince huzura gelen Türk Tarih kurumu temsilcisi ve üyesi Ord.Prof.Reşat Kaynar'ın ibraz ettiği 17.I.980 tarih B: 22 II-1408 sayılı yazıya göre Türk Tarih kurumu başkanı Ord.Prof.Enver Z ya Kamal imzası ile mezkür kıymetli evrakların Reşat Kaynar'a teslimi hususunda yetkili olduğu görüldü.

1-Ziraat Bankası Harbiye şubesinin 615 sayılı kasa muhteviyatı (21.12.976 ve 12.1.977 ve 8.2.977 tarihli kasa muhteviyatını bildirir mahkeme tesbit tutanaklarına göre-birer fotokopisi mühürlü torbaya konulmuş olup birer fotokopileri de Reşat Kaynar'a verilmiştir). 22.I.980 tarihli "kasa açma zaptı" tutanak ile mühürlenen beyaz torba mühürlü olarak aynen ve tamamen Türk tarih kurumunun teslime yetkili Ord.Prof. Reşat Kaynar'a teslim edildi.Teselüm ettiğini söyledi.

2-Osmanlı Bankası Beyoğlu şubesinin 32/A sayılı kasa muhteviyatını (19.4.977 tarihli kasa muhteviyatını bildirir mahkeme tutanağına göre-bir fotokopisi mühürlü torbaya konulmuş olup bir fotokopisi de Reşat Kaynar'a verilliştir). 22.I.980 tarihli"kasa açma zaptı" tutanak ile mühürlenen torba mühürlü olarak aynen ve tamamen Türk tarih kurumunun teslim ve teselliime yetkili Ord.Prof.Reşat Kaynar'a teslim edildi Teselüm ettiğini söyledi.

Yukarda 2 madde halinde yazılı olanlar mühürlü 2 torba halinde Türk Tarih kurumu yetkilisi Ord.Prof.Reşat Kaynar'a mühürlü halde teslim edildiğine ve adı geçenin teselüm ettiğine dair işbu zabıt huzuren tanzim ve birlikte imza edildi.28.I.980

Hakim 986I — İ.Fethi Erdem

Başkatip — Suat Ergün

Katip — H.İbrahim Engin

Mübaşir — Sabri Ergin

Teslim ve teselüm eden
Ord.Prof.
Reşat Kaynar.

7/6299 Ek-4/4

Ankara, 26.II.1980

İstanbul 13.Sulh Hukuk Hakimliğine
976 -299

Atatürk'ün eski eşi rahmetli Latife Uşaklıgil'in Osmanlı Bankası Beyoğlu Şubesiyle Ziraat Bankası Harbiye Şubesinin 615 sayılı kasasındaki iki torba halinde Kurumumuza gönderilen belgel Kurumumuzun üyesi ve Mahkemenizdeki temsilcimiz Ord.Prof.Reşat Kaynar tarafından teslim edildi. Torbaların üzerindeki mühürler Komisyonumuzun önünde açılarak 26.1.1980 tarihli yazınızda bildirilen tutanaklardaki sayılara göre tadat olunarak teslim alındı. Adı geçen belgelerin tesellümüne dair bu tutanak tanzim edildi.

İşbu tutanağın bir nüshası mahkemenize verilmek üzere Reşat Kaynar'a tevdi edildi.

Kurumumuz mahkemenizin bu tarihsel belgeleri kazandırması dolayısiyle size teşekkürlerini ve minnetlerini bildirir, bu vesile ile saygılarımızı sunarız.

Türk Tarih Kurumu Kütüphane Müdürü — Mihin Lugal

Türk Tarih Kurumu Genel Müdürü — Uluğ İğdemir

Türk Tarih Kurumu Başka — Ord.Prof.Enver Ziya Ka

7/6299

EK-5

GİZLİ

T.C.
BAŞBAKANLIK
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU BAŞKANLIĞI

SAYI : Öz.Kal.224. 19-81
KONU :

ANKARA
31.01.2005

BAŞBAKANLIĞA

İLGİ : a) 10.12.2004 gün ve Öz. Kal. 224.134 sayılı yazımız.
b) 24.01.2005 gün ve Per. Eğt. Dai. Bşk. 50-52 sayılı yazımız.

Bir süre Atatürkümüzle evli kalan Latife Hanımın ölümü üzerine, adı geçen Hanımefendinin evrakının saklanmak üzere mahkemece Türk Tarih Kurumuna tevdi edildiği bilinmektedir.

Bu konuda ilk kez 6 Aralık 2004 tarihinde Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu'nun açıklaması ile başlayan (EK-1) haber ve makale türünden yayınların en sonuncusu 30 Ocak 2005 günü Hürriyet Gazetesinde sayın Emin Çölaşan'ın "Latife Hanım Belgeleri" (EK-2) başlığı altında geniş kitlelere ulaşmış bulunmaktadır.

Şubat ayının ilk günlerinde yayın yasağının kalkacağı sayın Halaçoğlu'nun açıklamalarıyla basına yansımıştır.(EK-3)

Gazete ve televizyon programlarında bahsi geçen Latife Hanımın evrakının konusunda, hiç yayınlanmaması, inceleme sonucunda bir kısmının yayınlanması, bütünüyle açıklanması olmak üzere 3 ayrı düşünce grubu oluştuğu görülmektedir.

Anayasanın 134 ncü maddesi ile 2876 Sayılı Kuruluş Kanunumuzun bize yüklediği görev ve sorumlulukların bir gereği olmak üzere, Anayasanın 20. maddesindeki özel hayatın gizliliği hükmü göz önünde bulundurularak Tarih Kurumu Başkanlığının bu konudaki işlemlerine esas olmak üzere emirlerinizin iş'ârını saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Sadık TURAL
Yüksek Kurum Başkanı

EK : 3 (18 Sayfa)

Ana Sayfa
Gündem
Politika
Ekonomi
Dünya
Kültür
Spor
Yazarlar
Televizyon
Hayat
Arşiv

Bilişim
Dizi
Çocuk

Kronik Medya
Düşünce Günlüğü
657'liler Ailesi
Yemek
Çalışanın Sesi
Politik Fis-Kos
Sağlıklı Yemekler
ZamandaYolculuk
Moskova Notları

Latife Hanım'a yazdığı mektup göz yaşartacak

25 yıl gizli kalan Latife Hanım'ın arşivleri Şubat 2005'te açıklanacak. Merakla beklenen belgeler arasında yeralan Atatürk'ün Latife Hanım'a yazdığı boşanma mektubu ses getirecek. Ayrıca Zübeyde Hanım'ın oğlunun evliliğine bakışı da netleşecek.

Yakın tarihe ait önemli bir sır perdesi aralanıyor. 1980 yılında "25 yıl gizli tutulacaktır" damgası vurularak Türk Tarih Kurumu'na teslim edilen gizli Latife Hanım arşivi şubat ayında kamuoyuna açıklanacak. Atatürk ile Latife arasındaki mektuplar günyüzüne çıkmadan mektupların saklandığı Türk Tarih Kurumu'nun (TTK) Başkanı Prof. Dr. Yusuf Hallaçoğlu tarihi belgeleri ve mektupları Yeni Şafak'a anlattı. Atatürk'ün Latife Hanım'a yazdığı boşanma mektubunun da içinde bulunduğu arşivde tarihi belgeler yer alıyor. Mektuplar aynı zamanda Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın, oğlunun evliliğine bakışını da netleştirecek ifadeleri içeriyor.

Sezer istedi, verilmedi

Hallaçoğlu, mektupların kanuni olarak şubattan önce yayınlanmasının doğru olmadığını belirterek "Mektuplar üzerine sanki resmi tarihi değiştirecekmiş gibi bir ilgi var. Ama temel bilgilerimizi değiştirecek şeyler olmadığını söyleyebilirim" diye konuştu. Latife Hanım arşivine ilginin sadece son günlerde oluşmadığını belirten Hallaçoğlu merakla beklenen belgelerin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından da 2 yıl önce istendiğini açıkladı. Yasal süre dolmadan devletin zirvesine bile vermedikleri belgeleri kamuoyuna açıklamalarının mümkün olamayacağını kaydeden Hallaçoğlu şöyle konuştu: "2 yıl önce 'Açacağımız Atatürk Müzesi'ne koyacağız' diyerek Cumhurbaşkanlığı'ndan bir talep geldi. Ancak o zaman da belgelerin yasal olarak TTK'da saklanacağını belirterek talebi kabul etmedik. Mektuplar Ata'nın evladı hüviyetinde olan bu kurumda açılacak ve sergilenmeye devam edecek."

'Kişiye özeldir, açıklanamaz'

Mektupların kanuni sürenin dolduğu Şubat 2005'te günyüzüne çıkacağını söyleyen Hallaçoğlu, "25 yıllık süreyi tamamlamak kanuni yükümlülüğümüz. Ancak süre tamamlanınca mektupları ve belgeleri kimseye teslim etmeyeceğiz. TTK Atatürk'ün evladı bir kurum. Onun çok özel isteğiyle kuruldu ve mektuplar o yüzden bizde. Yani boşanmış eşlerin aşk mektupları çocuklarına emanet. Şubatta belgeler üzerinde tetkik başlayacak ve büyük kısmını basınla paylaşacağız. Ancak bunların tamamını kamuya açmamız gibi bir durum sözkonusu değil. Mektuplar daha sonra da çiftin evladı olan TTK'da kalacak" dedi. Hallaçoğlu çuvallar dolusu belgelerin bazılarında "kişiye özeldir, açıklanamaz" ibaresi bulunduğunu ancak bunları kendisinin incelediğini ve açıklanmasında bir mahzur görmediğini ifade etti.

2,5 yıllık evliliğin öyküsü

Atatürk ile Latife arasındaki mektupların saklandığı TTK'nın başkanı Prof. Dr. Yusuf Hallaçoğlu, 25

7/6299

EK: 1/2

beklenen belgeleri anlattı. Kendi incelediği kısımların çok önemli tarihi belgeler olduğunu ifade eden. Prof. Dr. Yusuf Hallaçoğlu Atatürk'ün mektuplarda kullandığı dilden Latife Hanım ile aralarındaki ilişkinin çok farklı olduğunun anlaşıldığını söyledi. Hallaçoğlu, özellikle Atatürk'ün Latife Hanım'a yazdığı boşanma mektubunu incelediğini ve çok etkilendiğini söyledi. Mektupta Atatürk'ün 2,5 yıllık evliliğinin bitmesini eşine izah ettiğini söyleyen Hallaçoğlu "Çuvallar dolusu belge ve mektup var. Ama en çok ses getirecek olanı galiba boşanma mektubu. Çok etkileyici bir şekilde kaleme almış. Kaleminden çok etkilendim. Sanırım boşanma mektubu göz yaşartacak" diye konuştu. Hallaçoğlu arşiv açıldığında Atatürk'ün özel hayatı ile ilgili büyük bir sır perdesinin aydınlanacağını kaydetti. Latife Hanım'ın Atatürk'le ilgili ifadelerinden de çok etkilendiğini belirten Hallaçoğlu şöyle konuştu: "Bugün boşanmış eşlerin açıklamalarına bir bakın bir de Latife Hanım'ın hitabına, tavırlarına bakın. Gazeteciler, aracılar anılarına servet biçtiler, bir röportaj için kapısına yatak serdiler. Latife Hanım bu konuda hep susmayı tercih etti. Burada bütün eşlere bir ders vardır. Ahlaki yönden Latife Hanım büyük bir ders veriyor"

Tabloyla evlenme teklifi

Atatürk İzmir'deki köşkteyken "Latife Hanım bugün odamı siz toplayabilir misiniz?" dedi. Latife Hanım yatak odasına gittiğinde odanın zaten toplanmış olduğunu gördü. Sadece yatağın üzerinde bir yağlı boya tablo vardı. Unutulmuş sanıp duvardaki yerine astı. Atatürk de akşam yemeğinde "Lütfen Latife Hanım odaya gidip o duvara astığınız resmi geri getirin" dedi. Getirince de tablonun arkasını çevirmesini istedi. Latife Hanım bir de baktı ki tablonun arkasına kendisine Atatürk'ün elinden çok zarif bir şekilde kaleme alınmış evlenme teklifi içeren not bırakılmış. Evlendiklerinde Latife Hanım 22 Atatürk 42 yaşındaydı.

25 yıllık süre doldu

Latife Hanım 12 temmuz 1975'de cilt kanserinden vefat etti. 1976 yılının aralık ayında kamu görevlileri huzurunda odasına girildi. Bulunan belgeler Türk Tarih Kurumu'na verildi. Devletin elindeki belgelere 1980'de "25 yıl gizli tutulacaktır" damgası vuruldu. Atatürk'ün Latife Hanım'a yazdığı etkileyici boşanma mektubunun da içinde bulunduğu arşiv Şubat 2005'te kamuoyuna açıklanacak.

• **YAKUP BULUT / ANKARA**

« Geri Dön

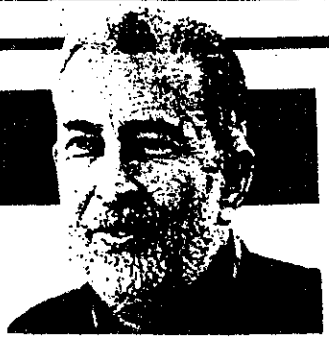
Ana Sayfa | Gündem | Politika | Ekonomi | Dünya
Kültür | Spor | Yazarlar | Televizyon | Hayat | Arşiv
Bilişim | Dizi | Çocuk

Bu sitede yayınlanan tüm materyalin HER HAKKI MAHFUZDUR. Kaynak gösterilmeden çoğaltılamaz.
© ALL RIGHTS RESERVED

7/6299

EK:2

Emin ÇÖLAŞAN

Latife Hanım belgeleri

SEVGİLİ okuyucularım, bugün biraz yakın geçmişimizden söz edelim. Türk ordusu **9 Eylül 1922**'de İzmir'i almış ve İstiklal Harbi zaferle bitmişti. **Mustafa Kemal Paşa,** İzmir'e ilk gidişinde zengin bir ailenin, **Uşakizadeler**'in köşkünde konuk edildi. Orada kızları **Latife** Hanım'la tanıştı. **Latife** Hanım, Avrupa'da eğitim görmüş aydın bir genç kızdı.

29 Ocak 1923 günü nikâhlarını bu köşkte İzmir müftüsü kıydı. (O zaman medeni nikâh yoktu.) Evlendiklerinde **Gazi 42, Latife** Hanım **22** yaşındaydı.

Çok özet bilgi veriyorum. Çankaya'ya yerleştiler. Evlilik yürümedi. **Latife** Hanım **"kaplanı dizginlemeye"** çalışıyordu. Eşine uluorta herkesin içinde, hatta askerlerin yanında **"Kemaaal"** diye bağırıyor, sert uyarılar yapıyor, kıskançlık krizlerine giriyordu. Kaç kez uyarıldı ama anlamadı. Sonuçta bir resmi bildiriyle boşandılar.

Latife Hanım pişman olmuş, yaver **Salih Bozok**'a ve başkalarına affedilmesi için mektuplar yazmıştı. Ama artık iş işten geçmişti. **Gazi**'yi o evlilik cehennemine yeniden döndürmek mümkün değildi.

Latife Hanım yaşadıklarını bu ayrılık olayı sonrasında hiç kimseyle konuşmadı ve öldüğü **1975** yılına kadar suskun kalmayı yeğledi.

Fakat Latife Hanım günlük tutuyordu. Notlar alıyordu. Evliliği süresince de bunu yapmıştı. Notlarında özel yaşamına ilişkin olayları, Atatürk'ü, onun yakın arkadaşlarını da anlatıyordu.

Ölümünden sonra notları ve arşivi **mahkeme** kararıyla Türk Tarih Kurumu'na verildi. Kurumun kasalarına konuldu. Mahkeme boyunca açılmamasına karar verdi. 25 yıllık süre, önümüzdeki şubat ayında doluyor.

Şimdi size vereceğim bilgiler ilk kez açıklanıyor. Lütfen dikkatle okuyunuz. **Latife** Hanım'ın belgeleri kasada iki adet mühürlü bez torbada duruyor ve şunlardan oluşuyor:

1- 178 sayfalık bir anı defteri (günlük). Eski harfli.

2- Gazi ile birlikte çıktıkları Konya, Adana, Mersin, Tarsus gezi notları. Eski harfli.

3- Ayrıca bir not defteri. Eski harfli.

4- Gazi'den Latife Hanım'a dört mektup, üç telgraf.

5- Latife Hanım'dan Gazi'ye 20 mektup, iki telgraf.

6- Latife Hanım'dan başkalarına 19 mektup.

7- Başkalarından Gazi'ye 35 mektup.

★ ★ ★

25 yaşında deneyimsiz bir genç kadın, eşinden ayrılmak zorunda kalıyor. Hem de tek taraflı olarak, sadece karşı tarafın irade ve isteği ile. Bu genç kız not tutuyor, yaşadıklarını yazıyor, arşivi oluşuyor. Bu arşiv içerisinde belli ki **"özel yaşamlarına"**, o dönemde ülkeyi yönetenlere ve onların ailelerine ilişkin ayrıntılar, duygusal sözler, ifadeler var.

Peki bu belgeleri kimler okudu? İlki, Ordinaryüs Prof. Dr. **Reşat Kaynar.** Onun görüşü **"bunlar bilim kurulu tarafından incelensin"** biçiminde. Okuyan ikinci kişi, Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. **Yusuf Halaçoğlu.** Üçüncü kişi ise (belki) Prof. Dr. **Utkan Kocatürk.**

Türk Tarih Kurumu Başkanı **Halaçoğlu,** her nedense İslamcı basına konuşuyor! Yaratılmak istenen hava şöyle:

"Belgelerde önemli bir şey yok! Bunlar ya açıklansın, ya Latife Hanım'ın mirasçılarına verilsin, ya da kurulacak bir komisyon özel yaşama ilişkin belgeleri ayıklasın ve ötesi açıklansın."

Bunların hangisi yapılırsa yapılsın, o belgeler ortalığa saçılacak. Duygusal, deneyimsiz ve tek taraflı boşanma sonrasında kendisini incinmiş, oyuna getirilmiş hisseden bir genç kadının evlilik süresince ve sonrasında tuttuğu notlar çok büyük olasılıkla **Atatürk düşmanları** tarafından **koz** olarak kullanılacak.

Bunları bir komisyona verelim ayıklasınlar! Yok, ailesine verelim!.. Hangisini yaparsanız yapın, baykuşlar bu belgelerin peşine düşecek ve açıklayacak. Hatta belgelerin fotokopileri haraç mezat el altından medyaya satılacak, yayına verilecek.

Halaçoğlu arşivi açıklamaya niyetli görünüyor. Bu konuda mahkemeden yeni bir karar almadan bunu nasıl yapacak?

Bence, doğacak kargaşayı önlemenin en iyi yolu, ilgili kurumların yeniden mahkemeye başvurup bu belgelerin açıklanmasını belki bir süre daha erteletmek...

Çünkü her kesimdeki Atatürk düşmanları, Latife Hanım arşivini aportta, ellerini ovuşturarak ve ağızlarının suyu akarak bekliyor. Bu oyuna

7/6299

EK-6/1

Yeni Şafak
2 Şubat 2005
Sayfa: 2

Atatürk'ün aşk mektubu oldukça etkileyiciydi

Latife Hanım'ın belgelerini okuduğunu ifade eden Prof. Dr. Halaçoğlu, Atatürk'ün yazdığı aşk mektuplarının oldukça etkileyici olduğunu söyledi

■ YAKUP BULUT / ANKARA

Türk Tarih Kurumu (TTK) Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu, 25 yıllık yayın yasağı 1 Şubat'ta sona eren Latife Hanım belgelerini Latife Hanım'a saygı çerçevesinde açıklayacaklarını belirtti. Latife Hanım Arşivi ile ilgili sorularımızı cevaplayan Halaçoğlu belgelerin açıklanmasına tepki gösterenleri eleştirerek "Latife Hanım'ın arşivini okudum. Bu belgeler Atatürk'e asla zarar vemez. Belgelerin açıklanmasından korkanlar, aslında kendileri için endişeleniyor. Yoksa Atatürk'ün aşkından korkmak için bir neden yok" dedi. Atatürk'ün özel hayatı ile ilgili ellerinde saklanacak bir bilgi olmadığını vurgulayan Halaçoğlu, "Aşk mektuplarında şaşırtıcı bir bilgi peşinde olanları sevindirecek birşey yok. Korkanlar da boşuna korkuyor. Ortada kimseyi şoke edecek bir ilişki yok" dedi.

Belgelerin açıklanması için Latife Hanım'ın ailesinden izin alınması gerektiğini söyleyen TTK Başkanı Halaçoğlu, "Aile yurtdışında olduğundan henüz kendilerine ulaşamadık. Mektuplar büyük ihtimalle şubat ayının sonunda açıklanacak" dedi.

Latife Hanım'ın ailesi bekleniyor

Mektupların içeriğini değerlendiren Halaçoğlu, Atatürk'ün Latife Hanım'a yazdığı aşk mektuplarının oldukça etileyici olduğunu belirterek, "Özellikle boşanma mektubunda etkileyici bir dil var. Bu mektupları bana kalsa açıklamak isterim. Bence saklayacak birşey yok" diye konuştu. 2 çuvalda TTK kasalarında saklanan belgelerde ne olduğu ile ilgili henüz bir açıklama yapmadığını da ifade eden Halaçoğlu, "Kafalarına göre yorum yapıyorlar. Şu kadar telgraf, şu kadar günlük var diyorlar. Ama biz belgelerin tam sayılarını tespit edip açıklamadık" dedi. Halaçoğlu sözkonusu belgelerin gerçek sahibinin Atatürk'ün boşandığı eşi Latife Hanım olduğunu belirterek, "Ailesine danışmak için bekliyoruz. Onlar mektupların özel olan kısmına baksın, 'Yayınlanmasını istemiyoruz' derlerse yayınlamayız. Ama özel olmayan diğer tarihi belgeleri bekletmeyeceğiz" dedi. Latife Hanım'ın ailesine henüz ulaşamadıklarını belirten Halaçoğlu, Latife Hanım'ın yeğenlerinin yurtdışında olmasından dolayı belgelerin açıklanmasının şubat sonuna sarkabileceğini belirtti.

Dünden Bugüne
Tercüman
2 Şubat 2003
Sayfa: 8

7/6299

Emin PAZARCI
epazarci@tercumangazete.com

Gizlilik sürebilir

25 yıllık yayın yasağı sona erdi. Ancak, **Atatürk**'ün eşi **Latife Hanım**'a ait özel evrakların açıklanıp açıklanmayacağı hâlâ belli değil.

Kararı aile verecek...

Son sözü onlar söyleyecek.

Latife Hanım'ın yeğenleri "**hayır**" derse, bu evraklar **Türk Tarih Kurumu**'nun kasasından yine çıkmayacak. Kamuoyuna açıklanmayacak.

Gizlilik devam edecek.

★★★

Atatürk, Latife Hanım'la 2,5 yıl evli kaldı. Evlilik sırasında ve sonrasında **Latife Hanım**'la bazı yazışmaları oldu. **Latife Hanım** da **Atatürk**'le ilgili olarak çeşitli notlar tuttu. Bunlar ve diğer evraklarla ilgili olarak 1980 yılında 25 yıllık yayın yasağı getirildi. İçlerindeki "**kişiye özel**" olanlarla ilgili olarak da "**yayınlanamaz**" kararı verildi. Tamamı, mahkeme kararı ile **Türk Tarih Kurumu**'na devredildi.

Evraklar, 40 x 50 ebadında iki büyük poşete konuldu.

O günden bu yana bir kasada saklanıyor.

Kasanın anahtarı ise, **Kurum**'un **Başkanı**'nın cebinde. Evrakların içeriğini bir tek O biliyor. O'nun dışında da kimse bu kasayı açamıyor.

Yayın yasağı kalktığı için **Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu**, bunları değerlendirebilirdi. "**Kişiye özel**" olmayanları kamuoyuna açıklayabilirdi. Ya da **Kurum** adına bastıracağı bir kitapta toplayabilirdi.

Halaçoğlu bunu yapmadı...

Latife Hanım'ın yeğenlerini aradı. Evraklarla ilgili olarak onların görüşlerine başvurdu. Görüşme sırasında, en kısa sürede biraraya gelinmesi kararlaştırıldı. Ancak, **Latife Hanım**'ın yakınları yurt dışına gidecekleri için şimdilik buluşma gerçekleşemedi.

Yakında bir araya gelinecek...

"**Özel evraklarla**" ilgili karar verilecek.

Türk Tarih Kurumu, bu süre içinde herhangi bir adım atmayacak. Çünkü, **Prof. Halaçoğlu**, aileye güvence verdi:

- Sizlerin "olur"unu almadan bu konuda herhangi bir girişimde bulunmayacağım. Bir açıklama yapmayacağım.

★★★

Prof. Halaçoğlu, neden böyle davrandı?

Bu soruyu kendisine sorduk:

- Latife Hanım'ın özel evrakları içinde korkulacak ve Atatürk'ü rencide edecek bazı bilgiler mi var?

"**Hayır**" cevabını verdi:

- Atatürk'ün korkulacak hiçbir şeyi yok. Atatürk ne yapmış? Bir yanlış adım mı atmış, rüşvet mi almış ki korkulacak? Latife Hanım'ın özel evrağı arasında korkulacak, rahatsızlık duyulacak tek bir belge yok.

Cevap bu olunca tekrar sorduk:

- Peki o zaman bu evraklar neden kamuoyu ile paylaşılmıyor?

Halaçoğlu, "**Bunlar, içinde Atatürk tarafından gönderilmiş mektuplar olsa da, Latife Hanım'a ait özel evraklar**" dedi:

- Ben bir tarihçiyim. Bu kişiliğimle tarihi konuların açığa kavuşmasını isterim. Ancak, hukuka saygılı bir insanım. Aynı zamanda kişisel haklara da saygı duyuyorum. Bütün bunlar biraraya geldiğinde, aile ile görüşmem gerektiğini düşündüm.

★★★

Latife Hanım'ın yakınlarının tavrı belli. Kasadaki evrakların kamuoyuna açıklanmasına istekli görünmüyorlar.

Halaçoğlu Hoca'nın tutumu da net. Açıkça söylüyor:

- Kararı aile verecek.

Durum bu olunca, üzerindeki yayın yasağı kalksa da **Latife Hanım**'a ait evraklar kamuoyuna açıklanmayacak gibi görünüyor. En azından bir bölümü **Türk Tarih Kurumu**'nun kasasında beklemeyi sürdürecek.

Mahkeme, bu evrakları **Türk Tarih Kurumu**'na devrettiği için, yakınlarına da verilmeyecek. **Latife Hanım**'ın yeğenlerinin evrakları teslim alması için yeni bir mahkeme kararı gerekiyor.

. . . . . .

Evraklarla ilgili "**gizlilik**" devam ederse olacaklar da belli:

Üzerlerindeki tartışmalar sürüp gidecek. Çeşitli spekülasyonlar yapılacak. Değişik yorumlar gündeme gelecek. Belgelerin ne olduğunu bilmeyen insanlar bile, fikir yürütmeye kalkacak.

Oysa, **Yusuf Halaçoğlu** açıkça söylüyor:

- Atatürk'ün korkulacak hiçbir şeyi yok.

Durum bu olunca, bana göre bu gizliliğin de artık kaldırılması gerekiyor. Bu milletin **Atatürk**'ü insani yönleriyle de tanımaya ihtiyacı var.

B4-6/2

Milliyet
BASINDA GÜVEN
www.milliyet.com.tr
3 Şubat 2005 Perşembe 25 YKr.(250.000 TL)

EK-6/3

7/6299

Emlak Pazarı
Milliyet ve Turyap işbirliği ile hazırlanan Emlak Pazarı çıktı
Milliyet'le birlikte 1 YTL.

Latife Hanım'ın mektuplarıyla ilgili tartışma büyüyor

Mühür açılmış

ÖZEL HABER

Türk Tarih Kurumu Başkanı Halaçoğlu, "Mühürlü torbalar daha önce açılmış" dedi, Latife Hanım'ın ailesi, "Belgeler sır gibi kalsın" açıklamasını yaptı

'Bana yasak yok'

HALAÇOĞLU, yayın yasağı dolan belgelerle ilgili şunları söyledi: "Mahkeme kararı, Türk Tarih Kurumu Başkanı belgeleri göremez, demiyor. Torbalar, daha önce de açılmış. Başkandan başkana devir teslim edilmiş."

Eski Başkan: Ben açmadım

HALAÇOĞLU'NUN, "Torbalar benden önce açıldı" iddiasına, Prof. Agah Çubukçu'dan itiraz geldi. Halaçoglu'ndan önce 7 ay vekaleten başkanlık yapan Çubukçu, "Torbaları açmadım, hiçbir sey [illegible]"

'Da Vinci' şifresi gibi

HALAÇOĞLU, belgelerin saklanma sistemini şöyle anlattı: "Odanın anahtarı bir kişidedir, anahtarın kimde olduğunu bilen bir kişi vardır, belgelerin saklandığı yeri bilen bir kişi daha vardır. Bu 3 kişi birbirini bilmez, 3 bilgi bir araya gelmeden de belgelere ulaşılamaz." >> 14'te

Yeni Şafak
3 Şubat 2005
Sayfa 9

7/6299

Medyada yeni bir polemik konusu: Latife Hanım'ın mektupları

Ölümünden sonra kilit altına alınan Latife Hanım'a ait evrakın açıklanıp açıklanmaması gerektiğine ilişkin tezler bugünlerde medyada öne çıkan tartışma konularından birisi. *Hürriyet* gazetesi dünkü (2 Şubat) sayısında sürmanşetten ve Emin Çölaşan'ın kaleminden Latife Hanım'ın "ele geçirilen"(!) evrak-ı metrukesinin dökümünü veriyordu. Çölaşan, aşağıda alınılayacağımız gibi, "mektuplar"ın yayımlanmasına hiç mi hiç taraftar değildi.

"Mektuplar" etrafında gelişen bu tartışma, Türkiye'nin bazı konuları tartışmakta "kırmızı çizgiler" ile hâlâ ne derece korunduğunu ve hele de bu konular bir biçimde Atatürk'ü ilgilendiriyorsa bu "kırmızı çizgiler"in nasıl hızla "koyu kırmızı çizgiler"e dönüştüğünü iyi sergilemekte.

Ortaya gerçekten "tuhaf" bir tartışma çıktı. Latife Hanım'ın söz konusu "mektupları" halen Türk Tarih Kurumu'nun kasasında kilit altına alınmış durumda. Yapılan açıklamalara göre, kasanın tek bir anahtarı var, o da Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Halaçoğlu'nda. Ayrıca, bu "mektuplar"ı kilitaltına alındıktan sonra okuyan tek kişi de Prof. Halaçoğlu. TTK Başkanı gazetemizde (2 Şubat) yer alan açıklamasında bu konuda şöyle diyordu:

"Latife Hanım'ın arşivini okudum. Bu belgeler Atatürk'e asla zarar vermez. Belgelerin açıklanmasından korkanlar, aslında kendileri için endişeleniyor. Yoksa Atatürk'ün aşkından korkmak için bir neden yok." Görüyorsunuz; Prof Halaçoğlu'nu "kıskanmamak" mümkün mü? Ortada Atatürk'ün eski eşine yazdığı bazı mektuplar var, ama bunların içeriğinden sadece kasanın anahtarını cebinde saklayan Halaçoğlu haberdar...

Tamam, tabii ki dünyanın her yerinde bu böyledir; yani herkesin ulaşamayacağı bir takım evrak hakkında bazı özel insanlar zorunlu olarak (görevleri icabı) bilgi sahibidirler. Ama bu olağan durum bizde biraz "olağanüstüleşiyor" çünkü, bu evrakı bilen tek kişi olan Prof. Halaçoğlu, bu evrakın içeriğini bilmekle yetinmeyip içeriğe ilişkin "kışkırtıcı" açıklamalar da yaparak medya başta olmak üzere pek çok çevre ve insanı "kıskançlıktan" çatlatıyor!

Prof. Halaçoğlu'nun açıklamalarına ilişkin gazetemizde yer alan haberin şu bölümüne bakın: "Mektupların içeriğini değerlendiren Halaçoğlu, Atatürk'ün Latife Hanım'a yazdığı aşk mektuplarının oldukça etkileyici olduğunu belirterek, 'Özellikle boşanma mektubunda etkileyici bir dil var. Bu mektupları bana kalsa açıklamak isterim. Bence saklanacak bir şey yok' diye konuştu."

Dolayısıyla, bu açıklamalardan sonra hemen herkesin "Biz de bilelim, biz de mektupları okuyalım!" diye nümayişe kalkışmaması mümkün mü?

Şimdi de gelelim "mektuplar"ın açıklanıp açıklanmaması üzerine başlayan polemiği temsilen bir iki örneğin aktarılmasına:

Bu konuda iki köşe yazarının yorumlarını ilginç bulduk. *Hürriyet*'ten Emin Çölaşan ve *Milliyet*'ten Mehmet Y. Yılmaz'ın yazıları. Aynı gün (2 Şubat) yayımlanan bu yazıların sözünü ettiğimiz "polemiğin" özünü bayağı temsil ettiğini sanıyoruz.

Önce Emin Çölaşan:

"(...) İşte birileri bu özel yaşam belgelerini aportta bekliyor. Bunlar yakın gelecekte Atatürk'ü boşandığı eşinin kaleminden yıpratmak için kullanılacak. Özellikle İslamcı medya bunların peşinde. (...) Devlet nerede?"

Şimdi de Mehmet Y. Yılmaz:

"Açıklanmaması gerektiğini düşünenlerin hareket notları çok ilginç: Atatürk'e yeni saldırılar için malzeme olmasın! Bunu söyleyenler daha mektupların içeriğini bile bilmeden bir önyargıyla hareket etmiş oluyorlar. 'Atatürk'ün özel hayatının bazı yönleri ona saldırılması için kullanılabilir' gibi bir inanış. Üstelik bu düşüncedekilerin büyük çoğunluğu 'atatürkçü' diyebileceğimiz kişiler. Atatürkçüler arası Atatürk'ün özel hayatının bir bölümünün bilinmesinden de korkuyorlar!"

Görüyorsunuz; bir kere daha hiç mi hiç verimli olmayacağı başından belli bir polemik ile karşı karşıyayız...

Anlaşılan o ki bu ülkede okurlara ve izleyicilere rahat yüzü haram. Bir iki haftadır başımızı ağrıtan "olağanüstü" kurultaydan yeni çıkmış, kendimize ancak yeni yeni gelmeye çalışırken şimdi de "mektuplar" polemiği! (K.B.)

Ruhat Mengi

rmengi@gazetevatan.com
Fax: (0212) 336 57 27

Bu ne yetki Yusuf Bey?

Yakında aynen bu olayların başlatılacağını, **"Latife Hanım'ın anılarını yayınlıyoruz"** diyerek Atatürk'ün manevi şahsiyetini zedelemeye çalışacaklarını adım gibi biliyordum.

Akla hayale gelmez dedikodular, anıların yayınlanacağı iddia edilen tarihten çok önce fısıltı gazetesinde yol almaya başlamıştı. **18 Ocak** tarihinde **"Latife Hanım'ın günlüğü"** başlıklı yazımı bu nedenle yazdım. O yazıdan kısa bir bölümü hatırlayalım:

'Terk edilmiş bir kadının hatıralarında intikam duygusunun ve başka olumsuz tepkilerin yer almayacağına kim emin olabilir?

Çıkardığı ve Atatürk'ün isyanıyla sonuçlanan her kavgada, kendisini ailesinin evine gönderdiğinde yalvararak araya **Salih Bozok**'u koyup geri dönen, döner dönmez aynı tartışmaları sürdüren **Latife Hanım**'ın kıskançlıkla çıkardığı olayları, yine kıskançlıkla; Mustafa Kemal'i görmek için gelen **Fikriye**'yi köşkün kapısından kovduruşunu ve Fikriye'nin bu nedenle intihar ettiğini bilirken, bu yapıdaki bir insanın doğru bir durum analizi yapabileceğine veya olayların gerçek yüzünü anlatmayı başaracağına inanabilir miyiz?'

HUKUKÇULAR DİYOR Kİ

Bunları yazdıktan sonra; 'Mustafa Kemal'in doğrulama-yalanlama imkânı bulunmayan, özel yaşamına dair bilgilere **"halka mal olmuş"** bahanesiyle dalmanın yanlışlığından ve üstelik tek taraflı olarak duyacaklarımızdan fena halde yanılma ihtimalinden' söz etmişim.

Ertesi gün, **19 Ocak**'ta işe okurlardan ve hukukçulardan gelen çok sayıda mail ve telefonlardan birini **"kişilik hakları ve hukuk"** konusunda uzman, değerli hukukçu **Prof. Dr. Safa Reisoğlu**'nun **"İlgili bütün kanunlarda şahsiyetin korunmasına ilişkin özel hükümler olduğunu, bu tür yayınların durdurulabileceğini, evliliği paylaşan kişilerin 'anılar' üzerinde eşit haklara sahip olduğunu, taraflar hayatta olmadığı için bunların yayınlanamayacağını"** belirttiği telefon konuşmasını anlatmıştım. Konuyla ilgili, **25 Ocak**'ta yayımlanan "Profesör Latife Hanım'ın mektuplarından ne istiyor" başlıklı yazımın sonunda ise **Türk Tarih Kurumu**'nun, Cumhurbaşkanı Sezer **"Atatürk Müzesi'ne koyacağız"** diyerek istediğinde Latife Hanım'ın belgelerini vermeyişinin **doğru karar** olduğunu söylemiştim. (Meğer kendine saklarmış!) Her üç yazıda da bu **kadar özel belgelerin tarihe değil sadece Atatürk düşmanlarına ve dedikoducuların ışık tutacağı** belirtilmişti. Ve o yazıların amacı da bu istismarın önceden alınacak tedbirlerle önlenmesiydi.

Şimdi ise **Emin Çölaşan**'ın dünkü yazısından öğreniyoruz ki, Kurum Başkanı **Yusuf Halaçoğlu** mahkeme kararıyla mühürlenen ve kasaya konan belgeleri kendisi okuduğu gibi **"yarın açıklayacağını"** diye tutturmuş.

GÜCÜNÜZ YETMEZ!

Her konuda, her alandaki baştan başa boşluk ve sorumsuzluk burada da kendini göstermese şaşardık zaten. Ama bu kez konu **Atatürk!** Eğer mahkeme kararıyla kaldırılmış, tek taraflı ve onun aleyhinde olan bir takım bilgiler bu beyefendi (nasıl oluyor da kendinde böyle bir yetki görüyor bilinmez) tarafından alelacele açıklanırsa, buna engel olunmazsa yalnız kendisi değil durdurmayanlar da suça ortak sayılırlar. Altından da kolay kolay kalkamazlar.

Ne demişler?

Büyük kalpler, büyük binalar gibi daima kendilerini gösterirler.

Cenap Şahabettin

Malûm, Türk milletinin güç ve birlik kaynağı olan **Atatürk**'e zarar vermek birilerinin mutlaka işine gelecektir.

Ama o kadar kolay değil. Ayrıca... Ne açıklarlarsa açıklasınlar bu milletin Atatürk sevgisi asla bitmeyecek. İyi bilsinler!

7/6299

Ek-6/6

Açık Pencere

Avro, ayo, euro, yuro, uyro, avru, yavru...
AB parasına hâlâ bir isim bulamadık, gün akşam oldu...
Akif Kökçe

MELİH AŞIK
Faks: 505 63 20 m.asik@milliyet.com.tr

Mektuplar sızmasa

Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. **Yusuf Halaçoğlu,** mirasçılarının isteği üzerine **Latife** Hanım'ın özel evrakının açıklanmayacağını bildirdi. Mutlu son! Umarız bu özel evrak parça parça basına sızmaz...

Eğer sızarsa kuşkular Prof. **Halaçoğlu** üzerinde toplanacaktır.

Çünkü kasanın anahtarı yalnızca onda vardır. **Halaçoğlu,** "**Latife** Hanım'ın arşivini okudum, aşk mektupları oldukça etkileyici" diyerek kasayı açtığını ve mektupları yetkisi olmadığı halde okuduğunu da itiraf etmiştir. Buna dikkat!

ÇİZİYORUM Ercan Akyol eakyol@milliyet.com.tr

MİLLİYET
04 ŞUBAT 2005 CUMA
Sayfa: 15

7/6299

Ek-7

T.C.
BAŞBAKANLIK
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU BAŞKANLIĞI

ANKARA

SAYI : Gen.Sek./23-106

3./2./2005

KONU :

TÜRK TARİH KURUMU BAŞKANLIĞINA

03 Şubat 2005 günlü Milliyet Gazetesinde "mühür açılmış" başlıklı haber altında Latife Hanımın mektupları ve hatıraları ile ilgili olarak Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU tarafından yapılan açıklamalarda 'mühürlü arşiv torbaları, benden önceki başkanlar döneminde, daha önce de açılmış. Başkandan başkana devir teslim edilmiş. Bana da öyle teslim edildi.' ifadeleri yer almaktadır.

Mühürlü torbalarda bulunan ve teslim, tesellüm işlemleri tutanakla kayıt altına alınarak Türk Tarih Kurumunca muhafaza altına alınan belgelerin kurum başkanları değiştikçe mühürler fekkedilip evrakların görülüp sayılarak devir teslime konu edilip edilmediği hususunda Yüksek Kurum Başkanlığına acilen bilgi verilmesini rica ederim.

Zeki DİLEK
Başkan a.
Başkan Yardımcısı

3./.2/2005 V.H.K.İ. : A. CANER

03./02/2005 Gen. Sek. : A. SOYSALDI

7/6299

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK TARİH KURUMU BAŞKANLIĞI

EK-8

Sayı : Arş.Dok.Şb.460.3-188
Konu :

Ankara, 8 .2.2005

YÜKSEK KURUM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 3.2.2005 tarih ve Gen.Sek./23-106 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda belirtilen hususta Yüksek Kurum Başkanına yazılı olmayan gizli bilgi verilebilir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Yusuf HALAÇOĞLU
Türk Tarih Kurumu Başkanı

Adres: Kızılay Sok. No.1 Sıhhiye 06100 ANKARA
Tel: 90(312) 310 23 68 • Faks: 90(312) 310 16 98

7/6299

EK-9/1

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Genel Sekreterliği

SAYI : B.01.0.PER.02-26-31-686 08/02/2005
KONU : Belge yayını

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU BAŞKANLIĞINA

Latife Hanımefendi'nin beş kardeşinin çocukları ya da bunların çocuklarının imzalarını taşıyan İstanbul Beyoğlu 9. Noterliği'nin 2.2.2005 günlü yazısı alınmıştır.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ile Türk Tarih Kurumu Başkanlığı'na da gönderilen yazıda özetle Latife Hanımefendi'ye ait belgeler hakkında hiçbir biçimde bilgi verilmemesi istenilmektedir.

Söz konusu yazı ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Kemal NEHROZOĞLU
Genel Sekreter

EKLER :
EK-1 : Yazı fotokopisi (6 sayfa)

7/6299

Ek-9/2

T.C Cumhurbaşkanlığı
Sayın Makamına

İst, 2.2.2005

İlgi : Latife Uşşaki'nin terekesinden çıkan belgeler ile ilgili olarak.

Murisimiz Latife Uşşaki'nin terekesinden çıkan ve bilahare Mahkeme kararı ile mühürlenerek 1980 senesinde Türk Tarih Kurumuna tevdi edilen belgeler ile ilgili olarak ailemizin görüşünü ve taleplerini havi yazı, Beyoğlu 9. Noterliği kanalı ile 02.02.2005 tarih ve 2989 yevmiye no) Türk Tarih Kurumuna ve Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Aynı yazının bir örneği, yine mirasçıların ortak kararı ile ilişikte bilgi için Cumhurbaşkanlığı Sayın Makamına da sunulmaktadır.

Saygılarımızla,

MAKBULE MERAL BEBE

FATMA CANAN KEPENEK

AYŞE GÜLÜMSER ÖKE

MEHMET KEMAL AKSEL

NİHAL AKSEL

HATİCE FİSUN İŞCAN

AYŞE BİRGÜL ARAL

FATMA GÖNÜL ERBOY ve ALİ CEVAT AÇIKALIN adına vekaleten
AYŞE BİRGÜL ARAL

GÜLTEN AYŞE DEVRES adına vekaleten RAGIP DEVRES

7/6299

EK-9/3

02 SUBAT 2005

T.C.
BEYOĞLU 9.ncu NOTERİ
FAZIL TANYERİ
İstiklal Caddesi Sakıp Çoşkun İş Hanı
Kat : 3 No 1137 Beyoğlu/İSTANBUL
Tel : (0212) 245 32 75

№02989

BEYOĞLU (9.) NOTERLİĞİNE
İHBARNAME

KEŞİDECİLER : 1. Makbule Meral BEBE (asaleten)
İst, Arnavutköy, Birinci cad. Martı apt. No:4
2. Ayşe Gülümser ÖKE (asaleten)
İst, Balmumcu, Barbaros Bulvarı Çevre apt. 119/20
3. Fatma Canan KEPENEK (asaleten)
İst, Balmumcu, Barbaros Bulvarı Çevre apt. 119/23
4. Mehmet Kemal AKSEL (asaleten)
İst, Bebek Anfipaşa Korusu Boğaziçi apt. No:21/2
5. Nihal AKSEL (asaleten)
İst, Levent, Büyükhanlı Sitesi E Blok D:1
6. Hatice Fisun İŞCAN (asaleten)
İst, Uçaksavar, Nispetiye cad. Cengiz Topel Durağı Özden Konak A Blok D: 21
7. Ayşe Birgül ARAL (asaleten)
İst, Vaniköy, Vaniköy cad. No: 27
8. Fatma Gönül ERBOY ve Ali Cevat Açıkalın'a vekaleten
Ayşe Birgül ARAL
İst, Vaniköy, Vaniköy cad. No: 27
9. Gülten Ayşe DEVRES' e vekaleten
Ragıp DEVRES
İst, Bebek, Cevdetpaşa cad. No: 162A/1

MUHATAPLAR : 1. TÜRK TARİH KURUMU
Kızılay sokağı No:1 06100 Sıhhiye – ANKARA
2. BAŞBAKANLIK DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜD:
İvedik cad. No:59 06180 Yenimahalle – ANKARA

KONU : **Aşağıdaki hususların ihbarıdır.**

AÇIKLAMALAR : Murisimiz Latife UŞŞAKİ'ye ait olup, İstanbul 13. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 1976/299 E. ve 1979/844 K. Sayılı kararına göre Türk Tarih Kurumuna tevdi edilen belgeler ile ilgili olarak;

02/02/2005 15:41 0000000000000000000

7/6299 02 SUBAT 2005

№02989

Latife UŞŞAKİ Mirasçılarından;

- Erkek kardeşi müteveffa Ömer Besim UŞŞAKLI'nin kızı **Makbule Meral BEBE;**
- Kızkardeşi müteveffa Emine Vecihe İLMEN mirasçıları kızları **Ayşe Gülümser ÖKE, Fatma Gönül ERBOY** ve müteveffa oğlu Erdem Süreyya İLMEN kızları **Ayşe Birgül ARAL, Fatma Canan KEPENEK;**
- Kızkardeşi müteveffa Rukiye Celalet Açıkalın'ın kızı **Gülten Ayşe DEVRES** ve müteveffa oğlu Toğan Nur Cevat Açıkalın'ın oğlu **Ali Cevat AÇIKALIN;**
- Erkek kardeşi müteveffa İsmail UŞŞAKLI'nın oğlu müteveffa Kemal AKSEL'in Mirasçılarından **Mehmet Kemal AKSEL ve Nihal AKSEL**
- Erkek kardeşi müteveffa İsmail UŞŞAKLI'nın kızı **Hatice Fisun İŞCAN,**

EK-4/4

olmak üzere aşağıda imzaları bulunan bizler ; Latife UŞŞAKİ'nin terekesinde meydana çıkan ve İstanbul 13. Sulh Hukuk Hakimliği'nin 1975/125 Sayılı tereke dosyasında tespiti yapılan ve yine İstanbul 13. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 1976/299 sayılı kararı ile mühürlenerek yeddi emin olarak Türk Tarih Kurumuna teslim edilen belgeler ile ilgili olarak aile meclisinde yaptığımız görüşme neticesinde ittifakla şu kararı almış bulunmaktayız.

Basında çıkan ve yukarıda anılan belgelerin yayınlanması veya yayınlanmaması veya kısmen yayınlanması yolundaki görüşler, nihayetinde aile büyüğümüz olan Latife Uşşaki'nin hatırasını ve saygın kişiliğini direkt ilgilendirdiği için bu konuda yeddi emin olarak bu belgeleri <25> senedir muhafaza eden Kurumunuza karşı net bir beyanda bulunmak zorunluluğu hasıl olmuştur.

Aile büyüğümüz Latife Uşşaki, eşi Mustafa Kemal Atatürk'den boşandıktan sonra inzivaya çekilerek, dış dünyaya kapalı bir yaşam sürmüş ve Mustafa Kemal Atatürk ile yapmış bulunduğu evlilik yaşamı ile ilgili olarak kendisine iyiniyetle de olsa yöneltilen görüşme taleplerinin hepsini red etmiştir.
Bizler Latife Uşşaki'nin varisleri olarak , mahremiyete bu denli önem vermiş bir kimsenin ölümünden sonra da kendisinin özel eşyaları arasında sayılan anılarını ihtiva eden günlükleri, şahsi mektupları, özel notları, telgrafları velhasıl halen Kurumunuz nezdinde bulunan tüm şahsi evrakları ile ilgili olarak, murisimiz Latife Uşşaki'nin bu mahremiyet arzusuna saygı gösterilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Latife Uşşaki'nin ölümünden sonra bazı belgeler aile efradı tarafından görülmüş olup, her ne kadar belgelerin bazıları tarihi şahsiyetler tarafından gönderilmiş veya bu kişilere Latife Hanım tarafından gönderilmiş olsalar da , bu belgelerde kamuoyunu ilgilendiren ve tarihe ışık tutabilecek hiçbir husus bulunmamaktadır.
Dolayısı ile ailemizin anılan belgelerin herhangi bir suretle yayınlanmalarına veya başka bir Kuruma incelenmek için de olsa tevdiine bu sebeplerle muvafakati bulunmamaktadır.

7/6299 №02989

EK-9/5

Murisimiz Latife Hanımın mahremiyet arzusuna rıza gösterilmesinin, Kurumunuza bu belgeleri yeddi emin olarak bırakan Biz mirasçılarının en doğal ve yasal hakkı olduğu düşüncesindeyiz.
Yukarıda açıklanan ve Kurumunuzca da anlayışla karşılanacağını ümit ettiğimiz nedenlerle, bugüne dek Kurumunuzda mühürlenerek saklanan ve Latife Uşşaki'ye ait tüm belgelerin Kurumunuz nezdinde saklanmaya devam edilmesini ve bu belgelerin kısmen de olsa basına veya sair [illegible] verilmemesini saygı ile arz ederiz.

Sayın Noter,
Beş nüshadan ibaret işbu ihbarnamenin birer nüshalarının Muhataplara APS ile tebliğini, bir nüshasının Dairenizde alıkonulmasını, ve tebliğ şerhini havi diğer iki nüshanın da tarafımıza iadesini saygı ile talep ederiz.

MAKBULE MERAL BEBE

AYŞE GÜLÜMSER ÖKE

FATMA CANAN KEPENEK

MEHMET . KEMAL AKSEL

NİHAL AKSEL

HATİCE FİSUN İŞCAN

AYŞE BİRGÜL ARAL

FATMA GÖNÜL ERBOY ve ALİ CEVAT AÇIKALIN adına vekaleten
AYŞE BİRGÜL ARAL

GÜLTEN AYŞE DEVRES adına vekaleten
RAGIP ~~DEVRES~~

02/02/2005 15:41 0000000000000000000 ...

7/6299

02 SUBAT 2005

Ek-9/6

BEYOĞLU 9. NOTERİ
FAZLI TANYERİ
İstiklal cad. Gökçek Vakıf Han
kat.1 no.103-104 Beyoğlu/İst.
Tel. 249 91 78 Faks. 245 32 75

TÜRKİYE
CUMHURİYETİ

Tarih: 02/02/2005
Sayfa: 3.1
Grup : A
Yevmiye No: 02989

İBRAZ ETTİKLERİ;
1)BEŞİKTAŞ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 25.04.989 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ NO2 134944 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İSTANBUL FATİH BABAHASANALEMİ CİLT 008.09 SAYFA 65 VE KÜTÜK SIRA NO 818'de nüfusa kayıtıl ömer Besim ve Atifet kızı 1341 doğumlu MAKBULE MERAL BEBE,
2)BEŞİKTAŞ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 08.03.1991 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ T02 259580 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İZMİR KONAK KUBİLAY CİLT 057/02 AİLE SIRA 28 VE SIRA NO 92 DE NÜFUSA KAYITLI HAYRİ VE EMİNE VECİHE KIZI 1931 DOĞUMLU AYŞE GÜLÜMSER ÖKE,
3)BEŞİKTAŞ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 04.01.2005 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ M08 414480 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE ÇANAKKALE MERKEZ CAMİKEBİR MAHALLESİ CİLT 0003 AİLE SIRA 00358 VE SIRA NO 0026'DA NÜFUSA KAYITLI ERDEM SÜREYYA VE FATMA MUTLU KIZI 1959 DOĞUMLU FATMA CANAN KEPENEK,
4)BEŞİKTAŞ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 03.04.1997 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ B07 937634 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İSTANBUL ÜSKÜDAR KISIKLI CİLT 027/06 AİLE SIRA 332 VE SIRA NO 6'DA NÜFUSA KAYITLI SADIK KEMAL VE NİHAL OĞLU 1968 DOĞUMLU MEHMET KEMAL AKSEL,
5)BEŞİKTAŞ NÜFUS DARESİNDEN VERİLEN 28.03.2002 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ A08 260373 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İSTANBUL ÜSKÜDAR KISIKLI CİLT 0027 AİLE SIRA 00332 VE SIRA NO 0005'de nüfusa kayıtlı İsmail Hakkı ve Nadire kızı 1944 doğumlu NİHAL AKSEL,
6)SARIYER NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 13.12.1993 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ Y02 789533 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İSTANBUL FATİH HATİCESULTAN CİLT 025.12 AİLE SIRA 887 VE SIRA NO 47'de nüfusa kayıtlı,İsmail Vefik ve Vildan kızı 1947 doğumlu HATİCE FİSUN İŞCAN,
7)ŞİŞLİ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 25.02.1992 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ Y02 802800 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İZMİR BORNOVA KAZIMDİRİK CİLT 003.10 AİLE SIRA 1136 VE SIRA NO 8'de nüfusa kayıtlı ERDEM SÜREYYA ve FATMA MUTLU kızı 1957 doğumlu AYŞE BİRGÜL ARAL, (Kendı adına asaleten ve FATMA GÖNÜL ERBOY ve ALı CEVAT AÇIKALIN'a vekaleten hareketle)
8)BEŞİKTAŞ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 01.08.2003 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ C09 719920 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İSTANBUL BEŞİKTAŞ BEBEK CİLT 0005 AİLE SIRA 00790 VE SIRA 0004'de nüfusa kayıtlı Mehmet Ragıp ve Gülten Ayşe oğlu 1966 doğumlu RAGIP DEVRES (GÜLTEN AYŞE DEVRES'e vekaleten)'ın haricen tanzim ederek tebliği için daireye getirdikleri bu ibarnamenin birer nüshalarının muhataplara tebliğ edilmek üzere PTT'ye tevdi edildiğini onaylarım.ikibinbeş yılı şubat ayının ikinci çarşamba günü.02.02.2005 F.A.

T.C.

Harç, Damga, Değerli Kağıt ve KDV Makbuz Karşılığı Tahsil Edilmiştir.

02/02/2005 15:41 ▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮▮

7/6299

EK-9/7

BEYOĞLU 9. NOTERİ
FAZLI TANYERİ
İstiklal cad. Gökçek Vakıf Han
kat. 1 no. 103-104 Beyoğlu/İst.
Tel. 249 91 78 Faks. 245 32 75

TÜRKİYE
CUMHURİYETİ

Tarih: 02/02/2005
Sayfa: 3.2
Grup A
Yevmiye No: №02989

MÜSTENİTLER:
-Beyoğlu 9.Noterliğinden onaylı 01.02.2005 tarihli ve 2928 yevmiye numaralı vekaletnamede Ali Cevat Açıkalın vekili Ayşe Birgül Aral
-İzmir 3.Noterliğinden onaylı 31.01.2005 tarihli ve 2544 yevmiye numaralı vekaletnamede Fatma Gönül Erboy vekili Ayşe Birgül Aral,
-Beyoğlu 9.Noterliğinden onaylı 01.02.2005 tarihli ve 2907 yevmiye numaralı vekaletnamede Gülten Ayşe Devres vekili Ragıp Devres'in bu işlemi imzalamaya yetkili oldukları görülmüştür.
-Şişli 4.Sulh Hukuk Mahkemesinin 29.05.1992 tarihli ve 1992/542 esas ve 1992/646 numaralı veraset ilamı.
-Çeşme Sulh Hukuk Mahkemesinin 31.1.2000 tarihli ve 2000/22 esas ve 2000/28 karar numaralı veraset ilamı.
-Şişli 1.Sulh Hukuk Hakimliğinin 10.03.1997 tarihli ve 1997/273 esas ve 1997/251 karar numaralı veraset ilamı.

ŞAHSI DAİRENİZCE MARUF KEŞİDECİ TARAFINDAN AFC İLE MUHATABINA TEBLİĞ ÇIKARILMASI TALEP OLUNMAKLA NOTERLİĞİMİZE TEVDİ EDİLEN EVRAK TEBLİGATA ÇIKARTILMIŞTIR.

EVRA[illegible] DAMGA VE RESMİ MÜHÜR VARDIR

BEYOĞLU 9. NOTERİ
FAZLI TANYERİ
Vekili
İmzaya Yetkili Memur
FERYAL ARAN

Harç, Damga, Değerli Kağıt ve KDV Makbuz Karşılığı Tahsil Edilmiştir.

7/6299

EK-10/1

T.C.
BAŞBAKANLIK
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH
YÜKSEK KURUMU BAŞKANLIĞI

SAYI : Öz.Kal.224. 23
KONU :

ANKARA
08.02.2005

TÜRK TARİH KURUMU BAŞKANLIĞINA

İLGİ : Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinin 08.02.2005 tarih ve B.01.0.PER.02-26-31-686 sayılı yazısı.

Latife Hanımefendiye ait belgeler hakkında hiçbir bilgi verilmemesi isteğine dair Latife Hanımefendi'nin 5 kardeşinin çocukları ya da bunların çocuklarının imzalarını taşıyan İstanbul Beyoğlu 9. Noterliğinin 02.02.2005 günlü yazısı ilgide kayıtlı yazı ekinde alınmış olup, bir sureti ilişikte gönderilmektedir

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Sadık TURAL
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih
Yüksek Kurum Başkanı

EK : Yazı fotokopisi (6 sayfa)

08/2/2005 Memur : S.BOZDEMİR
8../2./2005 Bşk. Yrd. : Z.DİLEK

7/6299

EK-10/2

T.C Cumhurbaşkanlığı
Sayın Makamına

İst, 2.2.2005

İlgi : Latife Uşşaki'nin terekesinden çıkan belgeler ile ilgili olarak.

Murisimiz Latife Uşşaki'nin terekesinden çıkan ve bilahare Mahkeme kararı ile mühürlenerek 1980 senesinde Türk Tarih Kurumuna tevdi edilen belgeler ile ilgili olarak ailemizin görüşünü ve taleplerini havi yazı, Beyoğlu 9. Noterliği kanalı ile 02.02.2005 tarih ve 2989 yevmiye no) Türk Tarih Kurumuna ve Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Aynı yazının bir örneği, yine mirasçıların ortak kararı ile ilişikte bilgi için Cumhurbaşkanlığı Sayın Makamına da sunulmaktadır.

Saygılarımızla,

MAKBULE MERAL BEBE

FATMA CANAN KEPENEK

NİHAL AKSEL

AYŞE BİRGÜL ARAL

AYŞE GÜLÜMSER ÖKE

MEHMET KEMAL AKSEL

HATİCE FİSUN İŞCAN

FATMA GÖNÜL ERBOY ve ALİ CEVAT AÇIKALIN adına vekaleten
AYŞE BİRGÜL ARAL

GÜLTEN AYŞE DEVRES adına vekaleten RAGIP DEVRES

7/6299

EK-10/3

02 SUBAT 2005

T.C.
BEYOĞLU 9.ncu NOTERİ
FAZIL TANYERİ
İstiklal Caddesi ... Çiçek İş Hanı ... İSTANBUL
... 245 32 75

№02989

BEYOĞLU (9.) NOTERLİĞİNE
İHBARNAME

KEŞİDECİLER : 1. Makbule Meral BEBE (asaleten)
İst, Arnavutköy, Birinci cad. Martı apt. No:4
2. Ayşe Gülümser ÖKE (asaleten)
İst, Balmumcu, Barbaros Bulvarı Çevre apt. 119/20
3. Fatma Canan KEPENEK (asaleten)
İst, Balmumcu, Barbaros Bulvarı Çevre apt. 119/23
4. Mehmet Kemal AKSEL (asaleten)
İst, Bebek Arnifipaşa Korusu Boğaziçi apt. No:21/2
5. Nihal AKSEL (asaleten)
İst, Levent, Büyükhanlı Sitesi E Blok D:1
6. Hatice Fisun İŞCAN (asaleten)
İst, Uçaksavar, Nispetiye cad. Cengiz Topel Durağı Özden Konak A Blok D: 21
7. Ayşe Birgül ARAL (asaleten)
İst, Vaniköy, Vaniköy cad. No: 27
8. Fatma Gönül ERBOY ve Ali Cevat Açıkalın'a vekaleten
Ayşe Birgül ARAL
İst, Vaniköy, Vaniköy cad. No: 27
9. Gülten Ayşe DEVRES' e vekaleten
Ragıp DEVRES
İst, Bebek, Cevdetpaşa cad. No: 162A/1

MUHATAPLAR : 1. TÜRK TARİH KURUMU
Kızılay sokağı No:1 06100 Sıhhiye – ANKARA
2. BAŞBAKANLIK DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜD:
İvedik cad. No:59 06180 Yenimahalle – ANKARA

KONU : **Aşağıdaki hususların ihbarıdır.**

AÇIKLAMALAR : Murisimiz Latife UŞŞAKİ'ye ait olup, İstanbul 13. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 1976/299 E. ve 1979/844 K. Sayılı kararına göre Türk Tarih Kurumuna

7/6299

02 SUBAT 2005

№02989

EK-10/4

Latife UŞŞAKİ Mirasçılarından;

- **Erkek kardeşi müteveffa Ömer Besim UŞŞAKLI'nin kızı Makbule Meral BEBE;**
- **Kızkardeşi müteveffa Emine Vecihe İLMEN mirasçıları kızları Ayşe Gülümser ÖKE, Fatma Gönül ERBOY ve müteveffa oğlu Erdem Süreyya İLMEN kızları Ayşe Birgül ARAL, Fatma Canan KEPENEK;**
- **Kızkardeşi müteveffa Rukiye Celalet Açıkalın'ın kızı Gülten Ayşe DEVRES ve müteveffa oğlu Toğan Nur Cevat Açıkalın'ın oğlu Ali Cevat AÇIKALIN;**
- **Erkek kardeşi müteveffa İsmail UŞŞAKLI'nın oğlu müteveffa Kemal AKSEL'in Mirasçılarından Mehmet Kemal AKSEL ve Nihal AKSEL**
- **Erkek kardeşi müteveffa İsmail UŞŞAKLI'nın kızı Hatice Fisun İŞCAN,**

olmak üzere aşağıda imzaları bulunan bizler ; Latife UŞŞAKİ'nin terekesinde meydana çıkan ve İstanbul 13. Sulh Hukuk Hakimliği'nin 1975/125 Sayılı tereke dosyasında tespiti yapılan ve yine İstanbul 13. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 1976/299 sayılı kararı ile mühürlenerek yeddi emin olarak Türk Tarih Kurumuna teslim edilen belgeler ile ilgili olarak aile meclisinde yaptığımız görüşme neticesinde ittifakla şu kararı almış bulunmaktayız.

Basında çıkan ve yukarıda anılan belgelerin yayınlanması veya yayınlanmaması veya kısmen yayınlanması yolundaki görüşler, nihayetinde aile büyüğümüz olan Latife Uşşaki'nin hatırasını ve saygın kişiliğini direkt ilgilendirdiği için bu konuda yeddi emin olarak bu belgeleri <25> senedir muhafaza eden Kurumunuza karşı net bir beyanda bulunmak zorunluluğu hasıl olmuştur.

Aile büyüğümüz Latife Uşşaki, eşi Mustafa Kemal Atatürk'den boşandıktan sonra inzivaya çekilerek, dış dünyaya kapalı bir yaşam sürmüş ve Mustafa Kemal Atatürk ile yapmış bulunduğu evlilik yaşamı ile ilgili olarak kendisine iyiniyetle de olsa yöneltilen görüşme taleplerinin hepsini red etmiştir.
Bizler Latife Uşşaki'nin varisleri olarak , mahremiyete bu denli önem vermiş bir kimsenin ölümünden sonra da kendisinin özel eşyaları arasında sayılan anılarını ihtiva eden günlükleri, şahsi mektupları, özel notları, telgrafları velhasıl halen Kurumunuz nezdinde bulunan tüm şahsi evrakları ile ilgili olarak, murisimiz Latife Uşşaki'nin bu mahremiyet arzusuna saygı gösterilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Latife Uşşaki'nin ölümünden sonra bazı belgeler aile efradı tarafından görülmüş olup, her ne kadar belgelerin bazıları tarihi şahsiyetler tarafından gönderilmiş veya bu kişilere Latife Hanım tarafından gönderilmiş olsalar da , bu belgelerde kamuoyunu ilgilendiren ve tarihe ışık tutabilecek hiçbir husus bulunmamaktadır.
Dolayısı ile ailemizin anılan belgelerin herhangi bir suretle yayınlanmalarına veya başka bir Kuruma incelenmek için de olsa tevdiine bu sebeplerle muvafakati bulunmamaktadır.

7/6299 №02989

Murisimiz Latife Hanımın mahremiyet arzusuna rıza gösterilmesinin, Kurumunuza bu belgeleri yeddi emin olarak bırakan Biz mirasçılarının en doğal ve yasal hakkı olduğu düşüncesindeyiz. EE-10/5

Yukarıda açıklanan ve Kurumunuzca da anlayışla karşılanacağını ümit ettiğimiz nedenlerle, bugüne dek Kurumunuzda mühürlenerek saklanan ve Latife Uşşaki'ye ait tüm belgelerin Kurumunuz nezdinde saklanmaya devam edilmesini ve bu belgelerin kısmen de olsa basına veya sair [illegible] verilmemesini saygı ile arz ederiz.

Sayın Noter,

Beş nüshadan ibaret işbu ihbarnamenin birer nüshalarının Muhataplara APS ile tebliğini, bir nüshasının Dairenizde alıkonulmasını, ve tebliğ şerhini havi diğer iki nüshanın da tarafımıza iadesini saygı ile talep ederiz.

MAKBULE MERAL BEBE

AYŞE GÜLÜMSER ÖKE

FATMA CANAN KEPENEK

MEHMET KEMAL AKSEL

NİHAL AKSEL

HATİCE FİSUN İŞCAN

AYŞE BİRGÜL ARAL

FATMA GÖNÜL ERBOY ve ALİ CEVAT AÇIKALIN adına vekaleten
AYŞE BİRGÜL ARAL

GÜLTEN AYŞE DEVRES adına vekaleten
RAGIP ~~DEVRES~~

7/6299

EK-10/6

02 SUBAT 2005

YOĞLU 9. NOTERİ
ZLI TANYERİ
İKLAL CAD. Gökçek Vakıf Han
. 1 no. 103-104 Beyoğlu/ist.
. 249 91 78 Faks. 245 32 75

TÜRKİYE
CUMHURİYETİ

Tarih: 02/02/2005
Sayfa: 3.1
Grup : A
Yevmiye No: 02989

İBRAZ ETTİKLERİ;
1)BEŞİKTAŞ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 25.04.989 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ NO2 134944 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İSTANBUL FATİH BABAHASANALEMİ CİLT 008.09 SAYFA 65 VE KÜTÜK SIRA NO 818'de nüfusa kayıtlı ömer Besim ve Atifet kızı 1341 doğumlu MAKBULE MERAL BEBE,
2)BEŞİKTAŞ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 08.03.1991 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ T02 259580 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İZMİR KONAK KUBİLAY CİLT 057/02 AİLE SIRA 28 VE SIRA NO 92 DE NÜFUSA KAYITLI HAYRİ VE EMİNE VECİHE KIZI 1931 DOĞUMLU AYŞE GÜLÜMSER ÖKE,
3)BEŞİKTAŞ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 04.01.2005 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ M08 414480 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE ÇANAKKALE MERKEZ CAMİKEBİR MAHALLESİ CİLT 0003 AİLE SIRA 00358 VE SIRA NO 0026'DA NÜFUSA KAYITLI ERDEM SÜREYYA VE FATMA MUTLU KIZI 1959 DOĞUMLU FATMA CANAN KEPENEK,
4)BEŞİKTAŞ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 03.04.1997 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ B07 937234 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İSTANBUL ÜSKÜDAR KISIKLI CİLT 027/06 AİLE SIRA 332 VE SIRA NO 6'DA NÜFUSA KAYITLI SADIK KEMAL VE NİHAL OĞLU 1968 DOĞUMLU MEHMET KEMAL AKSEL,
5)BEŞİKTAŞ NÜFUS DARESİNDEN VERİLEN 28.03.2002 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ A08 260373 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İSTANBUL ÜSKÜDAR KISIKLI CİLT 0027 AİLE SIRA 00332 VE SIRA NO 0005'de nüfusa kayıtlı İsmail Hakkı ve Nadire kızı 1944 doğumlu NİHAL AKSEL,
6)SARIYER NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 13.12.1993 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ Y02 789533 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İSTANBUL FATİH HATİCESULTAN CİLT 025.12 AİLE SIRA 887 VE SIRA NO 47'de nüfusa kayıtlı, İsmail Vefik ve Vildan kızı 1947 doğumlu HATİCE FİSUN İŞCAN,
7)ŞİŞLİ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 25.02.1992 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ Y02 802800 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İZMİR BORNOVA KAZIMDİRİK CİLT 003.10 AİLE SIRA 1136 VE SIRA NO 8'de nüfusa kayıtlı ERDEM SÜREYYA ve FATMA MUTLU kızı 1957 doğumlu AYŞE BİRGÜL ARAL, (Kendi adına asaleten ve FATMA GÖNÜL ERBOY ve ALİ CEVAT AÇIKALIN'a vekaleten hareketle)
8)BEŞİKTAŞ NÜFUS İDARESİNDEN VERİLEN 01.08.2003 TARİHLİ FOTOĞRAFI TASDİKLİ SERİ C09 719920 NUMARALI NÜFUS CÜZDANINA GÖRE İSTANBUL BEŞİKTAŞ BEBEK CİLT 0005 AİLE SIRA 00790 VE SIRA 0004'de nüfusa kayıtlı Mehmet Ragıp ve Gülten Ayşe oğlu 1966 doğumlu RAGIP DEVRES (GÜLTEN AYŞE DEVRES'e vekaleten)'ın hariçten tanzim ederek tebliği için daireye getirdikleri bu ihbarnamenin birer nüshalarının muhataplara tebliğ edilmek üzere PTT'ye tevdi edildiğini onaylarım. ikibinbeş yılı şubat ayının ikinci çarşamba günü. 02.02.2005

F.A.

T.C.

Rs. Damga, Değerli Kağıt ve KDV Makbuz Karşılığı Tahsil Edilmiştir.

7/6299

EK-10/7

BEYOGLU 9. NOTERİ
FAZLI TANYERİ
İstiklal cad. Gökçek Vakıf Han
Kat. 1 no. 103-104 Beyoğlu/İst.
Tel. 249 91 78 Faks. 245 32 75

TÜRKİYE
CUMHURİYETİ

Tarih: 02/02/2005
Sayfa: 3.2
Grup A
Yevmiye No: 02989..

MÜSTENİTLER:
-Beyoğlu 9.Noterliğinden onaylı 01.02.2005 tarihli ve 2928 yevmiye numaralı vekaletnamede Ali Cevat Açıkalın vekili Ayşe Birgül Aral
-İzmir 3.Noterliğinden onaylı 31.01.2005 tarihli ve 2544 yevmiye numaralı vekaletnamede Fatma Gönül Erboy vekili Ayşe Birgül Aral,
-Beyoğlu 9.Noterliğinden onaylı 01.02.2005 tarihli ve 2907 yevmiye numaralı vekaletnamede Gülten Ayşe Devres vekili Ragıp Devres'in bu işlemi imzalamaya yetkili oldukları görülmüştür.
-Şişli 4.Sulh Hukuk Mahkemesinin 29.05.1992 tarihli ve 1992/542 esas ve 1992/646 numaralı veraset ilamı.-
-Çeşme Sulh Hukuk Mahkemesinin 31.1.2000 tarihli ve 2000/22 esas ve 2000/28 karar numaralı veraset ilamı.
-Şişli 1.Sulh Hukuk Hakimliğinin 10.03.1997 tarihli ve 1997/273 esas ve 1997/251 karar numaralı veraset ilamı.

ŞAHSI DAİREMİZCE MARUF KEŞİDECİ TARAFINDAN AFC İLE MUHATABINA TEBLİĞ ÇIKARILMASI TALEP OLUNMAKLA NOTERLİĞİMİZE TEVDİ EDİLEN EVRAK TEBLİGATA ÇIKARTILMIŞTIR.

EVRAMDA DAMGA VE RESMİ MÜHÜR VARDIR

BEYOĞLU 9. NOTERİ
FAZLI TANYERİ
Vekili
İmzaya Yetkili Memur
FERHAT ARAN

Harç, Damga, Değerli Kağıt ve KDV Makbuz Karşılığı Tahsil Edilmiştir.